

Přehled o činnosti cenových kontrolních orgánů za rok 2019

pro Poslaneckou sněmovnu Parlamentu ČR

Obsah

Manažerské shrnutí.....	3
1. Úvod.....	6
2. Energetika	11
3. Vodárenství.....	15
4. Zdravotnictví.....	18
5. Doprava	23
6. Poštovní služby	28
7. Pohřebnictví.....	29
8. Značení zboží a cenová evidence.....	32
9. Zneužití výhodnějšího hospodářského postavení	34
10. Mléčné výrobky pro žáky	35
11. Cigarety	37
12. Mimořádná cenová šetření.....	39

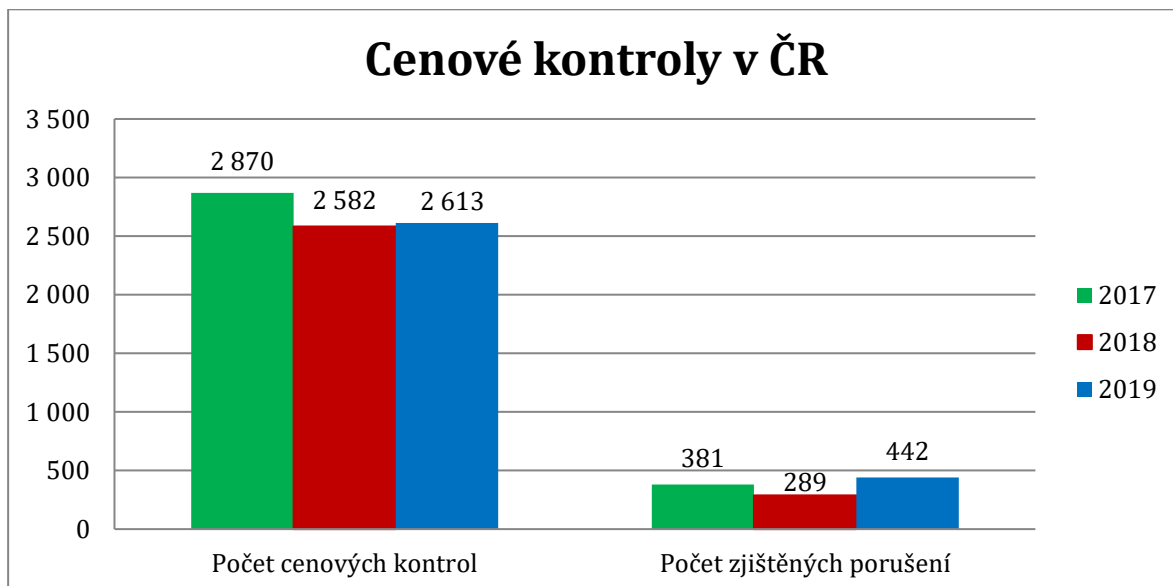
Manažerské shrnutí

Předkládaný materiál shrnuje veškerou kontrolní činnost v oblasti cenových předpisů, kterou vykonaly cenové kontrolní orgány v roce 2019 a porovnává tuto kontrolní činnost s roky 2017 a 2018.

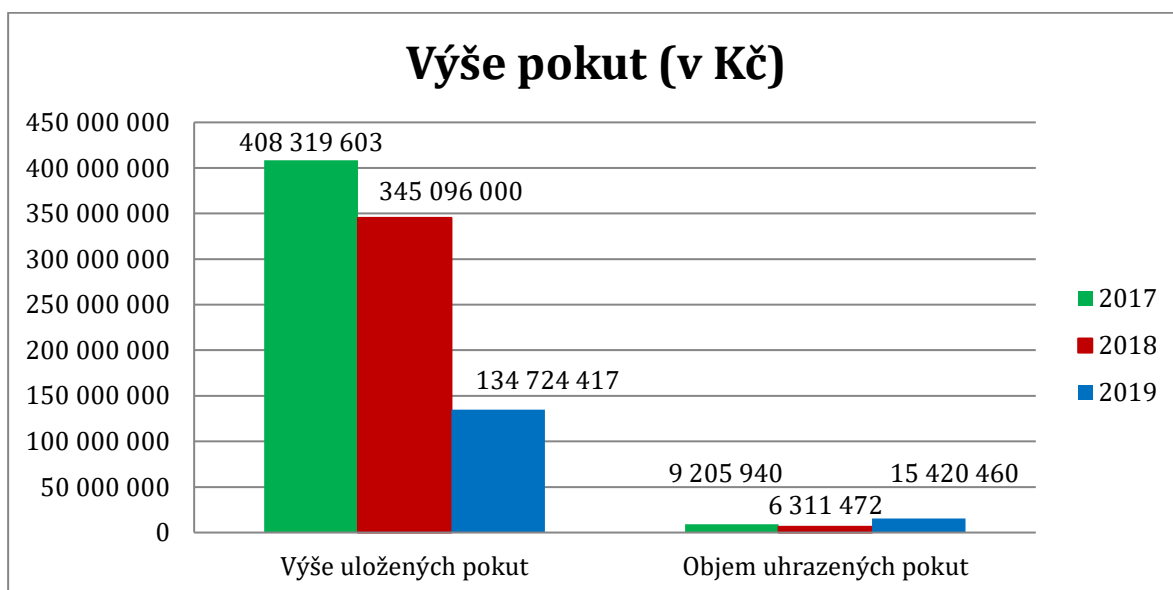
Kontrolu dodržování cenových předpisů v ČR provádí podle zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvo financí, Specializovaný finanční úřad a specializované odvětvové úřady, pravomoc kontrolovat ceny mají i krajské a obecní úřady, které kontrolu i vykonávají.

Tak jako v předchozích letech je zřejmé, že cenová kontrola je důležitá zejména v síťových odvětvích, kde existuje přirozená nerovnováha mezi nabídkou a poptávkou a silnější hospodářské postavení prodávajícího vůči kupujícím. Vedle uvedeného jsou kontrolní akce cenové kontroly neopominutelné při ochraně slabšího účastníka tržního vztahu – spotřebitele, kdy kontrolní orgány řeší stížnosti a podněty fyzických a právnických osob na porušování cenových předpisů, a přispívají tak k dodržování zákonnosti i v této oblasti. I nadále se potvrzuje, že je nezbytná součinnost cenové kontroly s ostatními dozorovými orgány, což se projevuje zejména při provádění šetření cen na vnitřním trhu v oblasti potravinářských výrobků, ke kterému přispívají konzultace s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže zajišťujícím dohled nad zákonem o významné tržní síle.

Graf č. 1: Cenové kontroly v ČR

Graf č. 2: Výše pokut

V roce 2019 pokračoval výkon cenových kontrol zhruba ve stejném rozsahu jako v předchozích letech (2017 a 2018). Celkový počet ukončených kontrol v roce 2019 činil 2 613, což je v absolutním počtu zvýšení oproti roku 2018 o 31 kontrolních akcí, což představuje zvýšení o cca 1,19 %. Cenových kontrol ukončených se zjištěným porušením cenových předpisů bylo 442 - což představuje meziroční nárůst o 52,94 % zjištěných porušení. Na základě těchto zjištění jsou zahajována správní řízení, jejichž výsledkem je zpravidla rozhodnutí o uložení pokuty za porušení cenových předpisů. Je třeba si uvědomit, že rok, v němž byla kontrola se zjištěním ukončena, nebývá vždy totožný s rokem ukončení následujícího správního řízení, a tedy rokem uložení příslušné pokuty. Prioritou je samozřejmě ukončení správního řízení v co nejkratší době po ukončení cenové kontroly. V některých složitějších případech, v nichž je prověřován velký počet podkladů a v nichž využije kontrolovaná osoba možnosti odvolání proti rozhodnutí, resp. rozkladu, může správní řízení trvat déle než jeden rok. V mnoha případech pak po odvolacím řízení následuje řízení soudní, kdy soudy mnohdy přiznávají žalobě odkladný účinek se zaplacením pokuty. V těchto případech se oddaluje úhrada uložené pokuty.

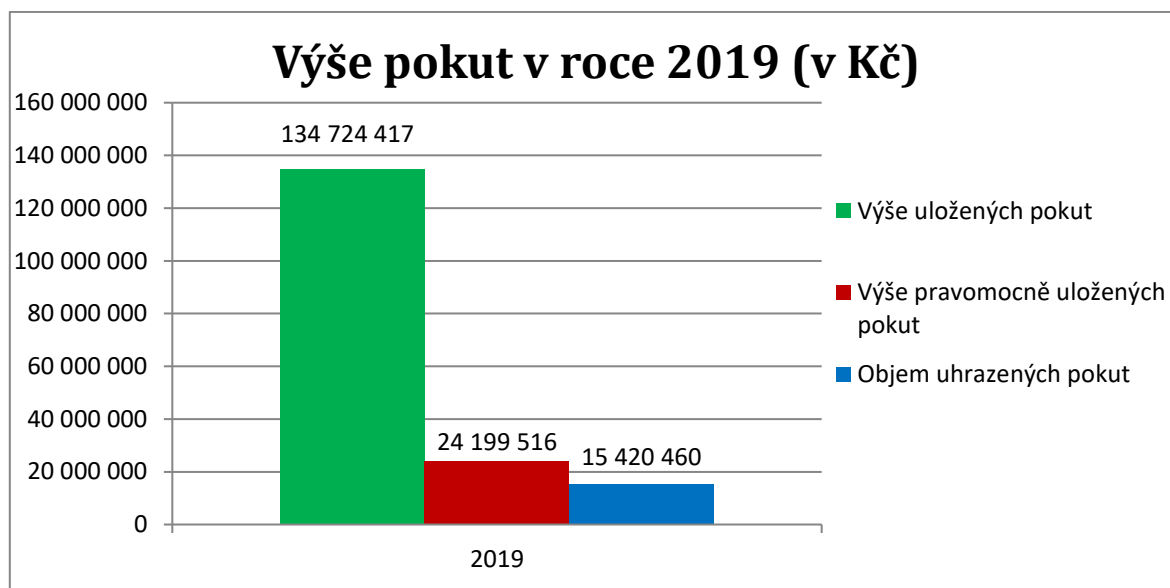
S ohledem na uvedené rozlišuje Přehled o činnosti cenových kontrolních orgánů za rok 2019 (dále též jen „Přehled“) **pokuty uložené** (rozhodnutími, proti nimž lze podat opravný prostředek), **pokuty pravomocně uložené** (rozhodnutími, která nabyly právní moci) a **pokuty uhrazené** (po skončených správních a soudních řízeních).

Výše uložených pokut se snížila na 134 724 417 Kč, meziroční pokles výše pokut činil 60,87 %. Pozitivní trend však vykazuje výše uhrazených pokut – v absolutním vyjádření 15 420 460 Kč, meziroční nárůst činil 59,07 %.

Pro ilustraci překládáme výši pokut uložených, pokut pravomocně uložených a pokut

uhrazených v roce 2019.

Graf č. 3: Výše pokut v roce 2019

1. Úvod

Ustanovením § 14 odst. 6 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, (dále též jen „zákon o cenách“) je vládě ČR uloženo každoročně do 30. dubna předložit Poslanecké sněmovně „Přehled o činnosti cenových kontrolních orgánů“ za předcházející kalendářní rok. Předkládaný materiál shrnuje informace o cenových kontrolách provedených v roce 2019 níže uvedenými cenovými kontrolními orgány na základě jimi předložených zpráv. Současně obsahuje porovnání let 2017 až 2019.

1.1. Cenové kontrolní orgány

Podle zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, mohly v roce 2019 provádět kontrolu dodržování cenových předpisů následující orgány.

Schéma č. 1: Kontrolní cenové orgány

Ministerstvo financí (dále též „MF“)

Specializovaný finanční úřad (dále též „SFÚ“)

Celní úřady (dále též "CÚ")

Český telekomunikační úřad (dále též „ČTÚ“)

Energetický regulační úřad (dále též „ERÚ“)

Státní energetická inspekce (dále též „SEI“)

Státní ústav pro kontrolu léčiv (dále též „SÚKL“)

Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře
(dále též "ÚPDI")

Krajské a obecní úřady

1.2. Předmět cenové kontroly

Cenová kontrola je ve smyslu ustanovení § 14 odst. 2 zákona o cenách činností, v rámci které se ověřuje, zda prodávající nebo kupující neporušují ustanovení zákona o cenách a cenových předpisů, zda jsou správně předkládány podklady pro potřeby cenových orgánů, zda byla splněna opatření uložená k nápravě a zda poskytovatel platebních

služeb neporušuje ustanovení zákona upravujícího platební styk týkající se výše úplaty za služby poskytované v rámci základního platebního účtu.

Schéma č. 2: Předmět kontroly – porušení cenových předpisů subjekty

Prodávající poruší cenové předpisy tím, že:

- nabízí nebo prodává zboží v rozporu s úředně stanovenými cenami (prodej za vyšší cenu než maximální nebo jinou než pevnou cenu, resp. za cenu nižší než minimální),
- nedodrží určené podmínky sjednané podle § 2 odst. 1 zákona o cenách,
- nedodrží pravidla věcného usměrňování cen,
- nevede či neuchovává cenovou evidenci,
- nesplní povinnosti při označování zboží cenami
- neposkytne cenovému orgánu bezplatně informaci nebo podklad podle § 12 odst. 1 zákona o cenách, resp. předá nepravdivé údaje
- požaduje za služby poskytované v rámci základního platebního účtu úplatu neodpovídající obvyklé ceně dle zákona o cenách,
- zneužije své výhodnější hospodářské postavení při sjednávání ceny
- neposkytne informace o cenách při poskytování služeb cestovních kanceláří.

Kupující, který je právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, poruší cenové předpisy tím, že:

- koupí zboží za cenu, která není v souladu s cenou úředně stanovenou podle § 5 odst. 1 zákona o cenách,
- kupuje za cenu vyšší, než je cena regulovaná, pokud na úhradu této ceny čerpá prostředky ze státního rozpočtu.

Kupující (platí pro všechny kupující) poruší cenové předpisy tím, že:

- nedodrží určené podmínky sjednané podle § 2 odst. 1 zákona o cenách,
- neposkytne cenovému orgánu bezplatně informaci nebo podklad podle § 12 odst. 1 zákona o cenách, resp. předá nepravdivé údaje,
- zneužije své výhodnější hospodářské postavení při sjednávání ceny.

V rámci cenových kontrol může být zjištěno porušení jednoho ustanovení zákona o cenách, případně i více ustanovení současně.

Cenové kontroly jsou prováděny především na základě ročních plánů jednotlivých cenových kontrolních orgánů, dále podle zadání Ministerstva financí, popř. vlády či Parlamentu ČR a na základě podnětů a stížností občanů a právnických osob.

1.3. Oblasti cenové kontroly

V roce 2019 bylo kontrolováno dodržení cenových předpisů v následujících deseti oblastech.

Schéma č. 3: Oblasti cenové kontroly

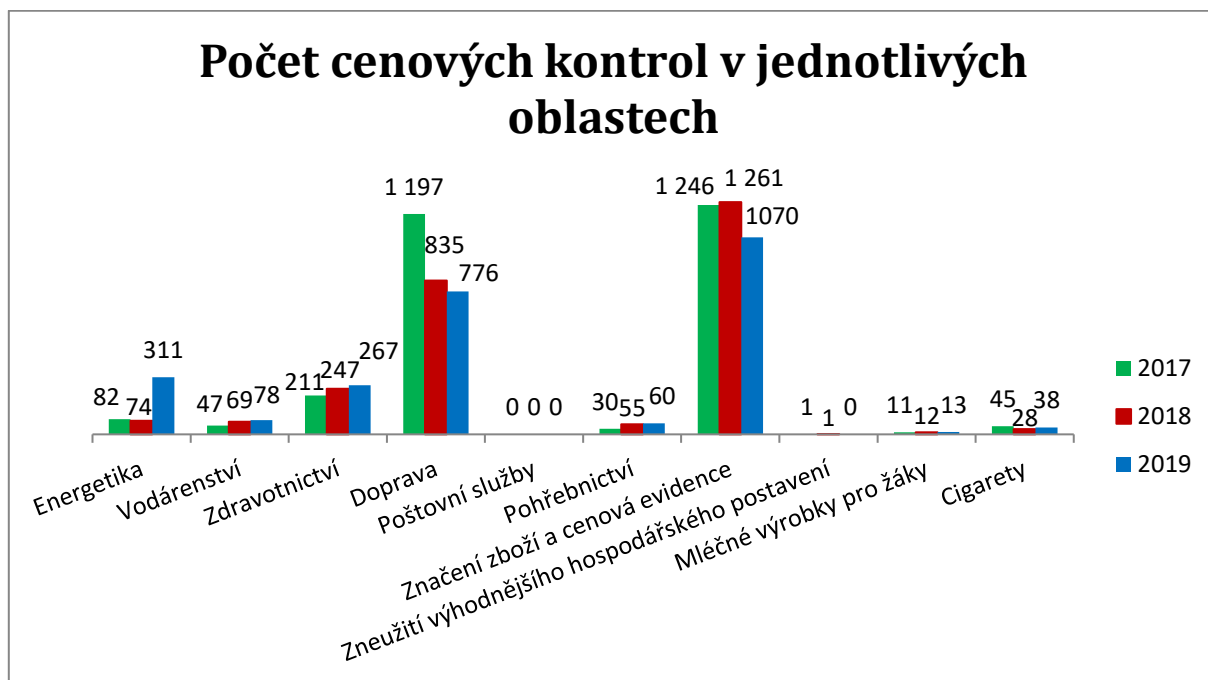

V následujícím schématu jsou zobrazeny oblasti cenové kontroly spolu s orgány, které tuto kontrolu provádějí.

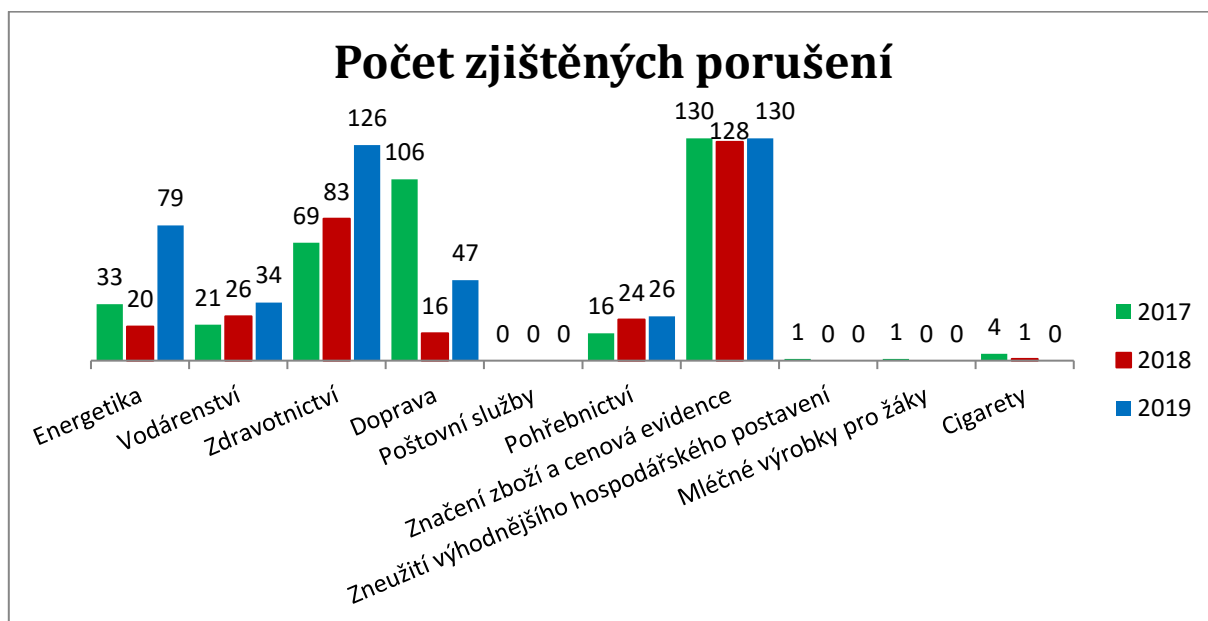
Schéma č. 4: Oblasti cenové kontroly s cenovými kontrolními orgány

Energetika	Vodárenství	Zdravotnictví	Doprava	Poštovní služby
ERÚ	SFÚ	SFÚ	SFÚ	ČTÚ
SEI	MF	SÚKL	ÚPDI	
	krajské a obecní úřady		krajské a obecní úřady	
Pohřebnictví	Značení zboží a cenová evidence	Zneužití výhodnějšího hospodářského postavení	Mléčné výrobky pro žáky	Cigarety
SFÚ	SFÚ	všechny cenové kontrolní orgány	SFÚ	celní úřady
krajské a obecní úřady	krajské a obecní úřady		krajské a obecní úřady	

Graf č. 4: Počet cenových kontrol v jednotlivých oblastech

Graf č. 5: Počet zjištěných porušení

1.4. Preventivní opatření a opatření k nápravě

V rámci preventivních opatření dochází k neustálému zveřejňování pravidel cenové regulace a aktuálních změn. Na webových stránkách cenových regulátorů jsou zveřejňována výkladová stanoviska k cenovým předpisům. Přehled provedených cenových kontrol a rozhodnutí o uložení pokuty, která nabyla právní moci, se zveřejňuje v Cenovém věstníku Ministerstva financí.

V rámci nápravných opatření dochází k opakovaným kontrolám subjektů, u nichž byla

provedena kontrola se zjištěním, a je sledováno, zda přistoupily k nápravě. Subjekty často dobrovolně přijímají další nápravná opatření typu interních školení k problematice cenové regulace nebo úpravy softwaru pro cenovou evidenci.

2. Energetika

Kdo kontroluje?	Co se kontroluje?
Energetický regulační úřad	Ceny tepelné energie, elektřiny a plynu
	Správné poskytování informací spotřebiteli při nabídce a prodeji dodávek elektřiny a plynu
Státní energetická inspekce	Dodržování věcných podmínek, stanovených cenovým rozhodnutím ERÚ pro příslušný kalendářní rok, pro stanovení úřední ceny elektřiny vyrobené z podporovaných zdrojů energie

2.1. Elektroenergetika a plynárenství

Předmětem kontroly ERÚ bylo na základě ustanovení § 14 zákona o cenách ověření, zda kontrolovaná osoba při nabídce a prodeji sdružených služeb dodávky elektřiny a plynu poskytuje informace spotřebiteli tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před sjednáním smlouvy ve smyslu ustanovení § 13 odst. 2 zákona o cenách.

ERÚ monitoruje průběžně změny nabídkových cen na webových stránkách jednotlivých držitelů licence na obchod s elektřinou a plynem. V případě zjištěných nedostatků zahajuje kontrolu ve smyslu zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, zaměřenou na to, zda konečná nabídková cena zahrnuje všechny daně, cla a poplatky.

ERÚ zahájil v roce 2019 šetření, která zaměřil na dodržování úředně stanovené ceny, mj. na případy uplatňování cen stanovených pro distribuční sazby kategorie D v odběrných místech elektřiny. Řada neoprávněných užití této distribuční sazby byla prokázána již v rámci těchto šetření, proto tyto případy byly předány přímo k řízení o přestupku. Kontrolní orgán v roce 2019 také dokončil více šetření týkajících se nedodržení úředně stanovené ceny obchodníkem v rámci vystavených vyúčtování sdružených služeb dodávky elektřiny zákazníkům.

Nalezená pochybení

- **Chybné uvádění ceny na webových stránkách držitelů licencí, kdy konečná nabídková cena nezahrnuje všechny daně, cla a poplatky**
- **Nedodržení úředně stanovené ceny při prodeji zboží - neoprávněné užití distribuční sazby kategorie D v odběrných místech elektřiny**

2.2. Teplárenství

Předmětem kontrol v odvětví teplárenství je zjišťování, zda kontrolovaná osoba v kontrolovaném roce a v kontrolované cenové lokalitě neporušila cenové předpisy tím, že sjednala nebo požadovala cenu, jejíž výše nebo kalkulace není v souladu

s podmínkami věcného usměrňování cen podle ustanovení § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách.

Náročnost prováděných kontrol se odvíjí od rozsahu kontrolované cenové lokality, počtu dotčených odběrných míst a počtu uplatňovaných cen tepelné energie (rozdílné ceny tepelné energie na jednotlivých úrovních předání tepelné energie odběrateli, individuální ceny, cenová pásma apod.). Značný rozsah cenové lokality se projevuje také v rozsahu zajištění nezbytných podkladů ke kontrole, zjišťování způsobu dělení společných nákladů mezi jednotlivými cenovými lokalitami a na jednotlivých úrovních předání tepelné energie, resp. při různých podnikatelských činnostech, a ověření ekonomicky oprávněných nákladů souvisejících s výrobou a rozvodem tepelné energie.

Z celkového počtu externích podání (podnětů) v oblasti teplárenství je téměř 30 % zaměřeno na cenu tepelné energie (zbylých 70 % je zaměřeno na povinnosti vyplývající z energetického zákona, dále na rozúčtování subjektů a náležitosti vyúčtování dodávek). Kontrolu cen tepelné energie ERÚ však zahajuje až na základě prošetření těchto podání, kdy je ověřována reálnost a důvodnost těchto podání.

ERÚ jako cenový orgán provádí i pravidelný monitoring a hodnocení podkladů k cenám tepelné energie (včetně kalkulací) v rámci tzv. regulačního výkaznictví, kdy dodavatelé tepelné energie vykazují každoročně do 30. dubna informace k cenám tepelné energie za jednotlivé cenové lokality u jimi provozovaných licencovaných i nelicencovaných zdrojů tepelné energie. Základní informace o cenách tepelné energie ERÚ získává i v rámci kontrol dodržování povinnosti vyplývající podle energetického zákona, zejména kontrol týkajících se dodržování dodávek tepelné energie.

Výsledky popsanych činností bývají podnětem pro cenové kontroly z vlastní činnosti úřadu.

Nalezená pochybení

- **V kalkulaci výsledné ceny tepelné energie kontrolovaná osoba uplatnila náklady, které nelze považovat za ekonomicky oprávněné, a to zejména v položce „Palivo“, „Opravy a údržba“, „Odpisy“ a „Režie“**
- **V kalkulaci výsledné ceny tepelné energie kontrolovaná osoba uplatnila příspěvek zaměstnavatele na penzijní připojištění a životní pojištění, což nelze považovat za ekonomicky oprávněný v ceně tepelné energie nezbytný pro výrobu anebo rozvod tepelné energie**
- **Kontrolovaná osoba nedodržela závazný postup při kalkulaci výsledné ceny tepelné energie**
- **Při kombinované výrobě elektřiny a tepla neprovedla kontrolovaná osoba dělení společných ekonomicky oprávněných nákladů a jejich uplatnění v ceně tepelné energie věrohodným a kontrolovatelným postupem.**

2.3. Podporované zdroje energie

Předmětem cenové kontrolní činnosti u podporovaných zdrojů energie (dále též jen „POZE“) je ověřit dodržování věcných podmínek stanovených cenovým orgánem podle ustanovení § 5 odst. 5 zákona o cenách, tzn., ověřit, zda kontrolovaná osoba splňuje všechny věcné podmínky, včetně pravidel a postupů pro možné nárokování úředně stanovených cen dle platných cenových rozhodnutí.

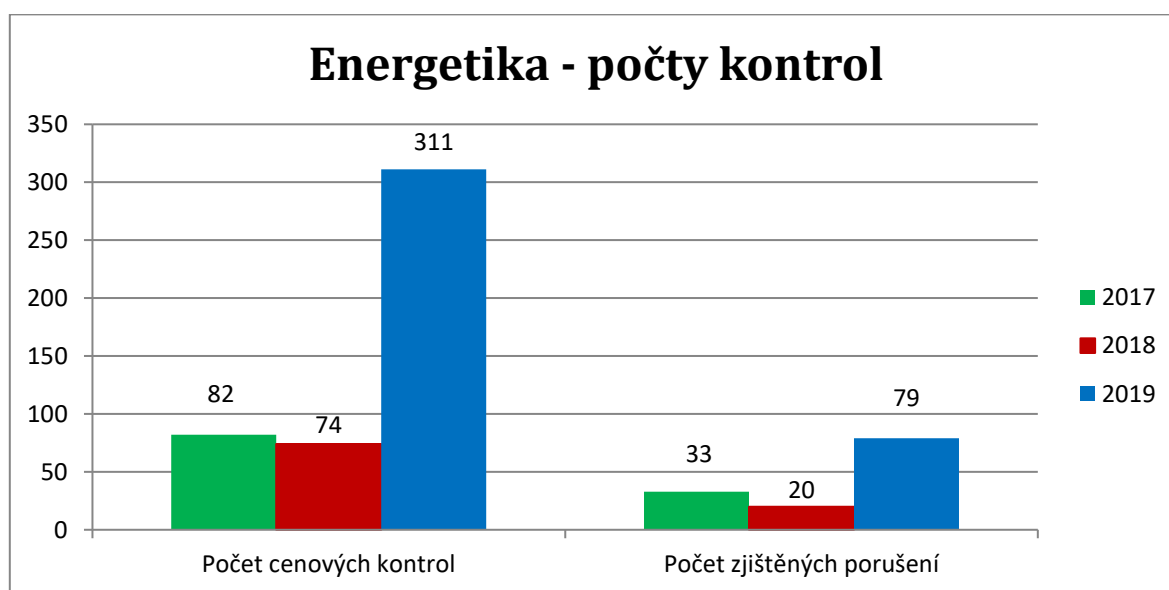
Cenové kontroly zpravidla navazují na kontroly dodržování povinností vyplývajících ze zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo na dodržování povinností držitele licence vyplývajících ze zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zejména se jedná o kontroly ověřující skutečný stav energetických zařízení, způsob měření energie nebo splnění technických podmínek pro čerpání podpory, vše je porovnáváno s daty operátora trhu „OTE a.s.“.

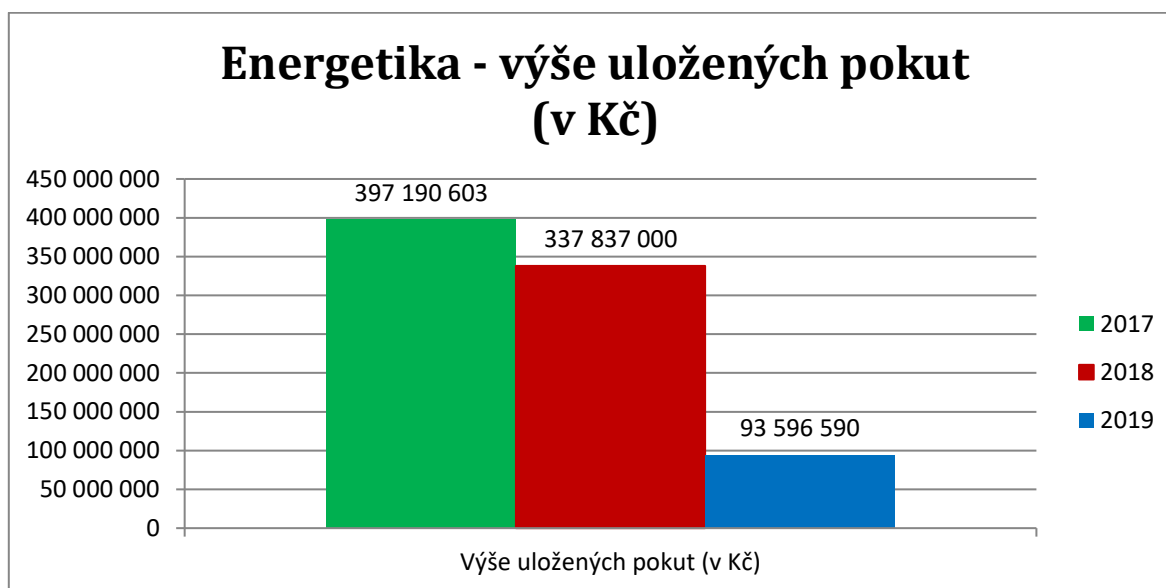
V roce 2019 obnovila SEI činnost v oblasti cenových kontrol při výplatě podpory výroby elektřiny z podporovaných zdrojů energie. Tyto kontroly nebyly od roku 2016 vykonávány v důsledku legislativní změny, již došlo k převedení pravomocí ke kontrolám podporovaných zdrojů energie na Energetický regulační úřad (ERÚ), přičemž pravomoc SEI k provádění cenových kontrol POZE formálně zůstala. Po analýze, která ukázala, že dozor nad daným trhem není zajištěn dostatečně, začala SEI od 1. ledna 2019 tyto kontroly opět provádět. V roce 2019 vedly SEI i ERÚ kontroly v rámci vzájemné koordinace činnosti.

Za rok 2019 provedla SEI 259 kontrol a bylo shledáno porušení v 47 případech. SEI uložila pokuty ve dvou případech, celkem ve výši 31 500 Kč.

Graf č. 6: Energetika - počet kontrol

Graf č. 7: Energetika - výše uložených pokut

Počet kontrol zahájených i ukončených ERÚ, v návaznosti na provádění cenových kontrol u podporovaných zdrojů energie a s ohledem na ukončení některých rozsahem náročných kontrol z předchozích let, oproti roku 2018 vzrostl. Kontrolní orgán přistoupil k předávání zjištění z některých šetření přímo do správního řízení (bez provedení samotné kontroly), čímž došlo k urychlení celého procesu. Současně se zvýšil rozsah agendy spojené s ochranou spotřebitele, tj. počet kontrol zaměřených na porušení zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů. Diskriminace a nekalé obchodní praktiky zjištěné v roce 2019 se týkaly cca 281 000 spotřebitelů¹ a cca 8 200 zákazníků².

Počet zaměstnanců zabývajících se mj. cenovými kontrolami byl v roce 2019 nižší než v předchozím roce. Dozorovou činnost a navazující řízení provádělo v roce 2019 20 zaměstnanců, oproti 24 zaměstnancům v roce 2018.

¹ Spotřebitel – dle definice Zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele

² Zákazník – dle definice Zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon)

3. Vodárenství

Kdo kontroluje?	Co se kontroluje?
Ministerstvo financí	Ceny povrchové vody, pitné vody a odpadní vody
Specializovaný finanční úřad	

V oblasti vodárenství jsou věcným usměrňováním cen podle ustanovení § 6 zákona o cenách regulovány ceny:

- a) povrchové vody odebrané z vodních toků a ostatních povrchových vod,
- b) pitné vody dodávané odběratelům nebo do vodovodní sítě pro veřejnou potřebu jiné osobě než je odběratel,
- c) odpadní vody odvedené kanalizací nebo převzaté od jiného vodohospodářského subjektu.

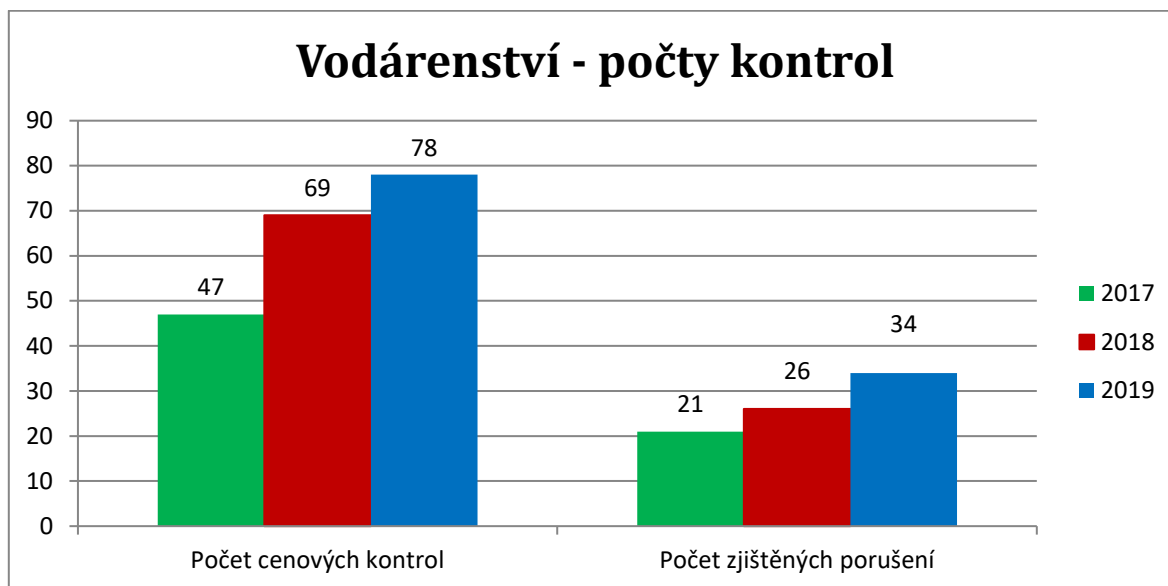
Kontrolu cen v oblasti vodárenství provádí MF a SFÚ. Mohou ji provádět i krajské a obecní úřady.

MF a SFÚ výkon kontrol dodržování cenových předpisů u provozovatelů vodohospodářské infrastruktury vzájemně koordinují, přičemž MF provádí cenové kontroly u 50 největších provozovatelů podle objemu dodané pitné vody nebo odvedené vody odpadní (tzv. „TOP 50“), Specializovaný finanční úřad se zaměřuje především na kontroly dodržování cenových předpisů u menších soukromých provozovatelů vodohospodářské infrastruktury a obcí.

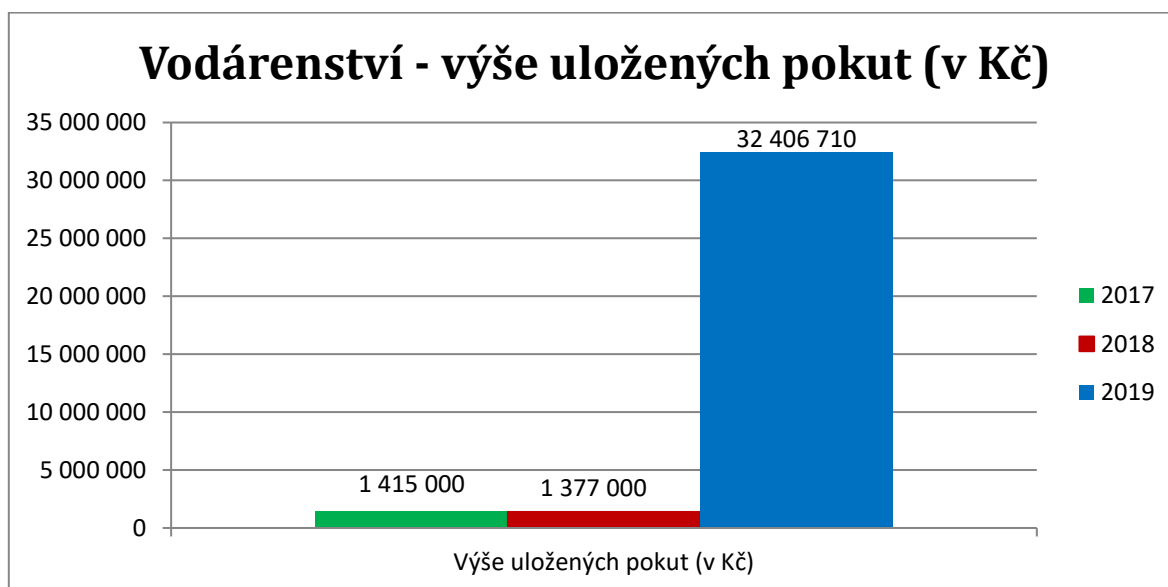
SFÚ se v roce 2019 zaměřil na kontrolu cen pro vodné a stočné v případech, kdy provozovatelé vodohospodářské infrastruktury, tj. kontrolované subjekty:

- a) jsou vlastníky vodohospodářské infrastruktury (zpravidla obce, dobrovolná sdružení obcí), popř. jsou vlastněni vlastníkem vodohospodářské infrastruktury (např. obcemi založené obchodní společnosti)
nebo
- b) ji provozují na základě dlouhodobých smluv o pronájmu uzavřených s vlastníky (zpravidla subjekty soukromého sektoru).

Graf č. 8: Vodárenství - počet kontrol

Graf č. 9: Vodárenství - výše uložených pokut

V oblasti vodárenství bylo v roce 2019 provedeno celkem 78 cenových kontrol³, což je o 9 cenových kontrol více než v roce 2018, z toho se v 6 případech jednalo o opakované cenové kontroly. Na základě podaných podnětů bylo realizováno celkem 11 cenových kontrol, kdy v jednom případě bylo zjištěno porušení cenových předpisů a v pěti případech nebyla kontrola ještě ukončena.

Na základě provedených cenových kontrol byly uloženy pokuty v celkové výši 32 406 710 Kč, z nichž pravomocně bylo uloženo 17 pokut v úhrnné výši 15 252 000 Kč.

³ Jedná se jak o kontroly, které byly zahájeny v roce 2019, tak i o pokračování kontrol z let 2017 a 2018

Nalezená pochybení

- **Nesestavení, a tedy i neuchování, kalkulací k cenám pro vodné a stočné po zákonem stanovenou dobu**
- **Porušení cenových předpisů**
- **Zahrnutí ekonomicky neoprávněných nákladů nebo nákladů nedoložených z účetnictví**
- **Neprovedení výpočtu přiměřeného zisku zajišťujícího přiměřenou návratnost použitého kapitálu, popř. nedodržením pravidel pro jeho provedení**
- **Zahrnutí nepřiměřeného zisku z důvodu nerespektování maximálního koeficientu meziročního růstu přiměřeného zisku**

4. Zdravotnictví

Kdo kontroluje?	Co se kontroluje?
Specializovaný finanční úřad	Ceny poskytovaných zdravotních výkonů
Státní ústav pro kontrolu léčiv	Ceny léčivých přípravků, potravin pro zvláštní lékařské účely, zdravotnických prostředků a stomatologických výrobků

4.1. Zdravotní výkony

Předmětem cenových kontrol v roce 2019 byly především lékařské úkony z oborů dermatovenerologie, stomatologie, oftalmologie a fyzioterapie.

Ceny zdravotních výkonů jsou regulovány příslušným cenovým předpisem Ministerstva zdravotnictví, a to úředně stanovenou maximální cenou podle ustanovení § 5 odst. 2 zákona o cenách nebo věcným usměrňováním cen podle ustanovení § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách.

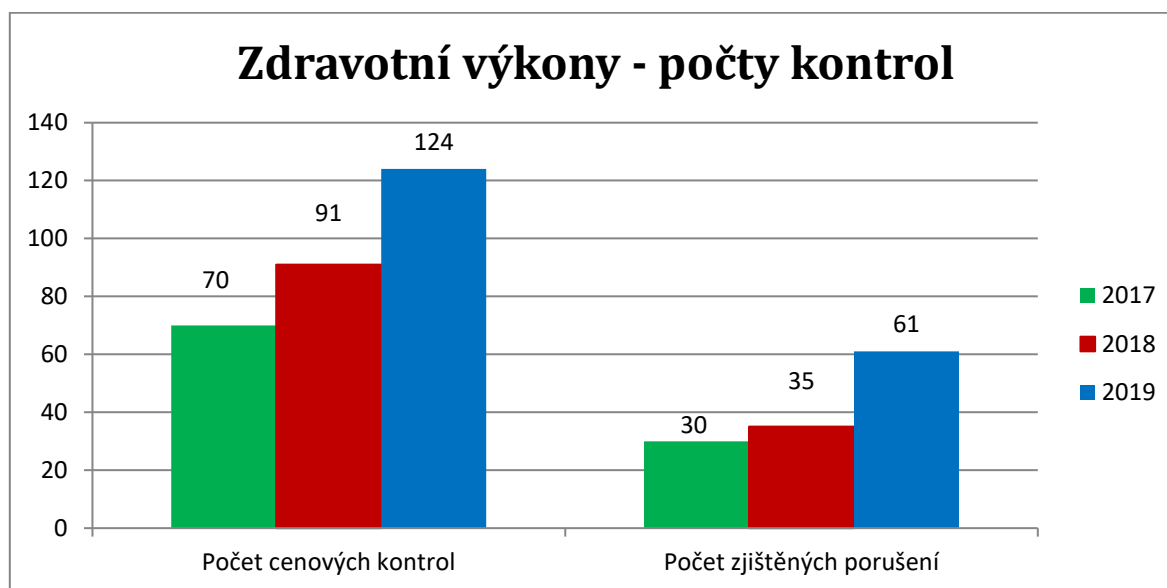
Maximální cenou jsou regulovány ceny zdravotních výkonů:

- a) hrazených z veřejného zdravotního pojištění nebo z prostředků státního rozpočtu, popř. rozpočtů orgánů justice, státního zastupitelství, policie nebo Vězeňské služby České republiky,
- b) poskytovaných vládním stipendistům.

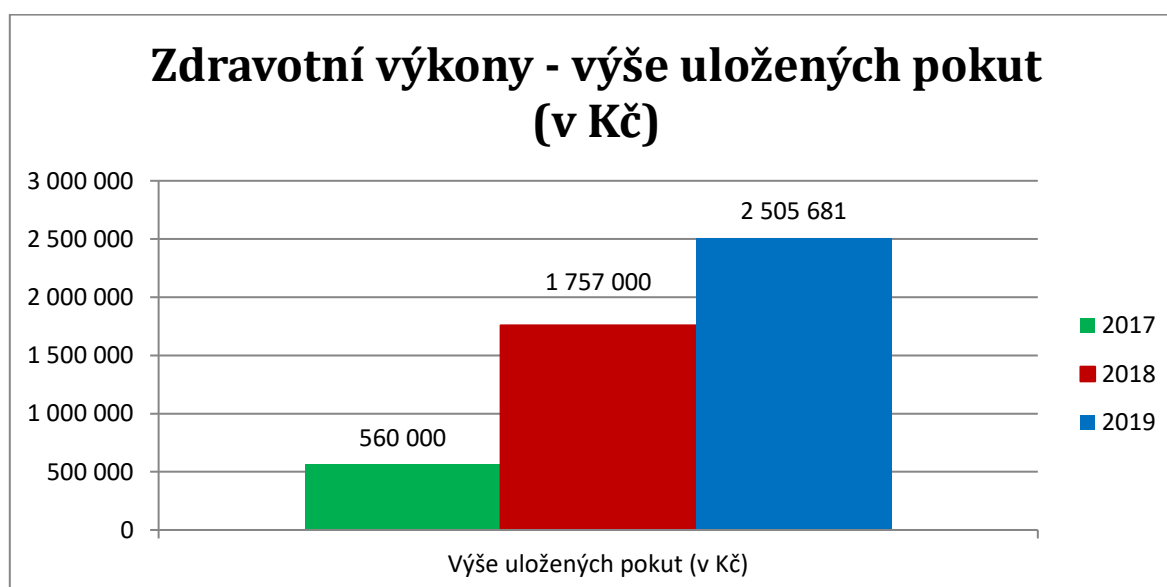
Věcným usměrňováním cen jsou regulovány ceny zdravotních výkonů nehrazených z veřejného zdravotního pojištění poskytnutých:

- a) osobám, které jsou zdravotně pojištěné ve veřejném zdravotním pojištění v České republice, v členském státu Evropské unie, ve státu Evropského hospodářského prostoru nebo Švýcarské konfederace,
- b) českému občanovi, který není zdravotně pojištěn podle písm. a).

Graf č. 10: Zdravotní výkony – počet kontrol

Graf č. 11: Zdravotní výkony – výše uložených pokut

Dodržování cenových předpisů při poskytování zdravotních výkonů kontroluje SFÚ. Zdravotní výkony regulované maximální cenou jsou převážně hrazeny zdravotními pojišťovnami. U těchto výkonů je oprávněný předpoklad, že jejich ceny sjednané s jejich poskytovateli jsou v souladu s cenovými předpisy a zdravotní pojišťovny si v rámci své úhrady výši těchto cen kontrolují. SFÚ se proto přednostně zaměřuje na kontroly dodržování cenových předpisů při poskytování zdravotních výkonů regulovaných věcným usměrňováním cen.

V roce 2019 bylo v oblasti zdravotnictví provedeno celkem 124 cenových kontrol⁴. Na základě provedených cenových kontrol bylo pravomocně uloženo celkem 61 pokut

⁴ Jedná se jak o kontroly, které byly zahájeny v roce 2019, tak i o pokračování kontrol z let 2017 a 2018.

v úhrnné výši 2 505 681 Kč. Počet pokut se oproti roku 2018 téměř zdvojnásobil, a zvýšila se také úhrnná výše pokut (v roce 2017 byly uloženy pokuty v celkové výši 560 000 Kč a v roce 2018 v absolutní výši 1 757 000). Celkový nárůst počtu pokut tak koreluje s nárůstem celkového úhrnu uložených pokut.

V oblasti zdravotnictví nebyla v roce 2019 realizována žádná opakovaná cenová kontrola ani cenová kontrola na základě podaného podnětu.

Nalezená pochybení

- **Nesestavení, a tedy i neuchování, kalkulací k cenám zdravotních výkonů po zákonem stanovenou dobu**
- **Zahrnutí ekonomicky neoprávněných nákladů nebo nákladů nedoložených z účetnictví do kalkulace ceny (náklady na reprezentaci, penzijní připojištění, odpisy vyšší než skutečně uplatněné, daň z příjmů, náklady nesouvisející s regulovanou činností, náklady na zvlášť účtované materiály nebo zisk u těchto materiálů).**
- **Zahrnutí vyššího než přiměřeného zisku**

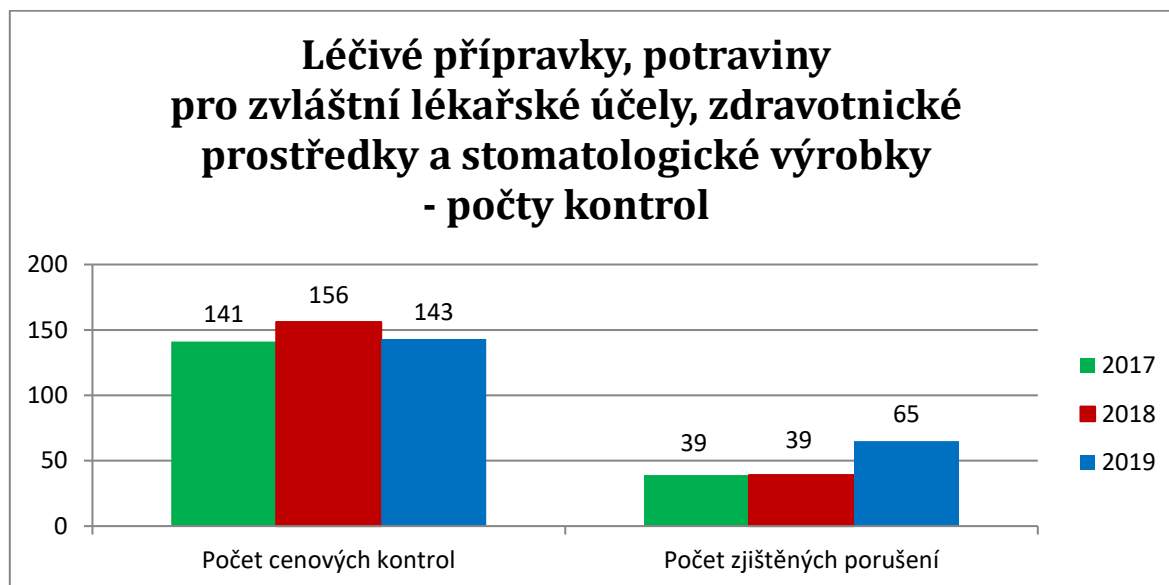
4.2. Léčivé přípravky, potraviny pro zvláštní lékařské účely, zdravotnické prostředky a stomatologické výrobky

Předmětem cenové kontroly SÚKL u poskytovatelů lékárenské péče (lékáren) bylo zejména dodržování úředně stanovených cen a maximální výše uplatněné obchodní přírážky včetně cen pro konečného spotřebitele u hromadně vyráběných léčivých přípravků, které jsou před jejich výdejem upravovány.

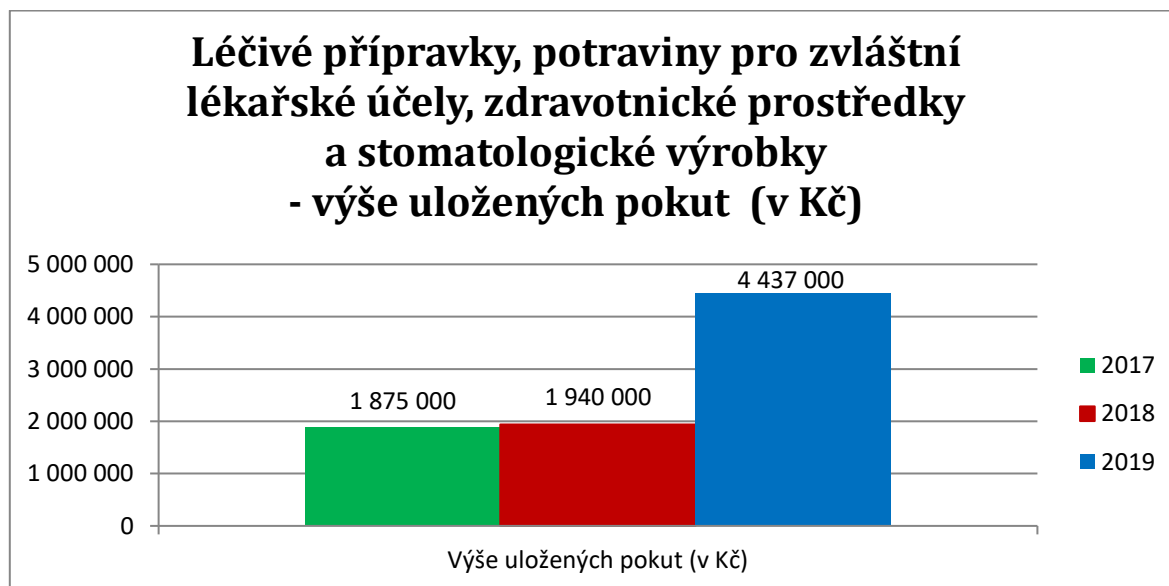
Předmětem kontroly bylo rovněž dodržování pravidel věcného usměrňování cen u individuálně připravovaných léčivých přípravků. Dále bylo ověřováno plnění povinnosti vedení evidence cen uplatněných při prodeji, označování léčivých přípravků cenami a způsob informování pacienta o ceně a výši doplatku, jakož i dodržování lhůt doprodeje v případě snížení maximální ceny vykonatelným rozhodnutím Ústavu v návaznosti na probíhající procesy revizí cen a úhrad léčivých přípravků.

V případě cenových kontrol u distributorů léčivých přípravků byly, kromě dodržování úředně stanovených cen a maximální výše uplatněné obchodní přírážky, prověřovány také další povinnosti vyplývající z platného cenového předpisu, zejména povinnost informovat odběratele o základu pro výpočet maximální obchodní přírážky, o výši vlastní uplatněné obchodní přírážky a o obchodních přírážkách uplatňovaných a oznámených distributorovi jinými osobami, vykonávajícími distribuci.

Graf č. 12: Léčivé přípravky, potraviny pro zvláštní lékařské účely, zdravotnické prostředky a stomatologické výrobky – počet kontrol

Graf č. 13: Léčivé přípravky, potraviny pro zvláštní lékařské účely, zdravotnické prostředky a stomatologické výrobky – výše uložených pokut

V roce 2019 provedl SÚKL celkem 143 cenových kontrol v oblasti léčivých přípravků.

Právní moci nabylo v roce 2019 celkem 19 rozhodnutí o uložení pokuty za cenové delikty v celkové výši 4 407 000 Kč (40 000 Kč v případě 2 cenových deliktů zjištěných při kontrolách v roce 2019 a 4 367 000 Kč u 17 cenových deliktů z předchozího období.)

V roce 2019 přijal Ústav dvě stížnosti týkající se cen regulovaných léčivých přípravků, přičemž jedna z nich byla důvodem k provedení kontroly. Ve druhém případě bylo po posouzení podkladů předložených stěžovatelem zjištěno, že se o porušení cenových předpisů nejednalo. V rámci opatření k nápravě byla kontrolovaným osobám, které porušily cenové předpisy, nejčastěji uložena povinnost uvést postupy výpočtu

konečných cen regulovaných léčivých přípravků do souladu s platnými cenovými předpisy a vést průkaznou cenovou evidenci. V rámci zpráv o přijatých nápravných opatřeních byla některými kontrolovanými osobami dobrovolně přijata další nápravná opatření (např. doplnění softwaru pro cenovou evidenci o další kontrolní mechanismy nebo interní školení k problematice cenové regulace). V případě udělení nápravných opatření kontrolovaným subjektům jsou tyto subjekty povinny podat SÚKL písemnou zprávu o jejich realizaci, jejíž obsah a případné předložené důkazy (např. opravené nastavení kalkulací cen) se podrobně analyzují. V roce 2019 nebyla provedena žádná opakovaná kontrola subjektů obchodujících s regulovanými léčivými přípravky ve smyslu ověření plnění uložených opatření k nápravě v praxi s ohledem na celkové množství provozovatelů lékáren a distributorů léčivých přípravků evidovaných na území České republiky.

V rámci kontroly dodržování cenových předpisů vykonával SÚKL v roce 2019 také kontrolu podmínek poskytování léčivých přípravků vázaných na lékařský předpis hrazených z veřejného zdravotního pojištění u poskytovatelů zdravotních služeb oprávněných vydávat léčivé přípravky (lékáren) na základě § 32 odst. 4 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Nalezená pochybení

- **Nedodržení závazného postupu při tvorbě prodejní ceny individuálně připravovaných léčivých přípravků a hromadně vyráběných léčivých přípravků upravovaných před výdejem**
- **Nevedení nebo neuchovávání průkazné cenové evidence**
- **Nedodržení úředně stanovené maximální ceny při prodeji regulovaných léčivých přípravků**

5. Doprava

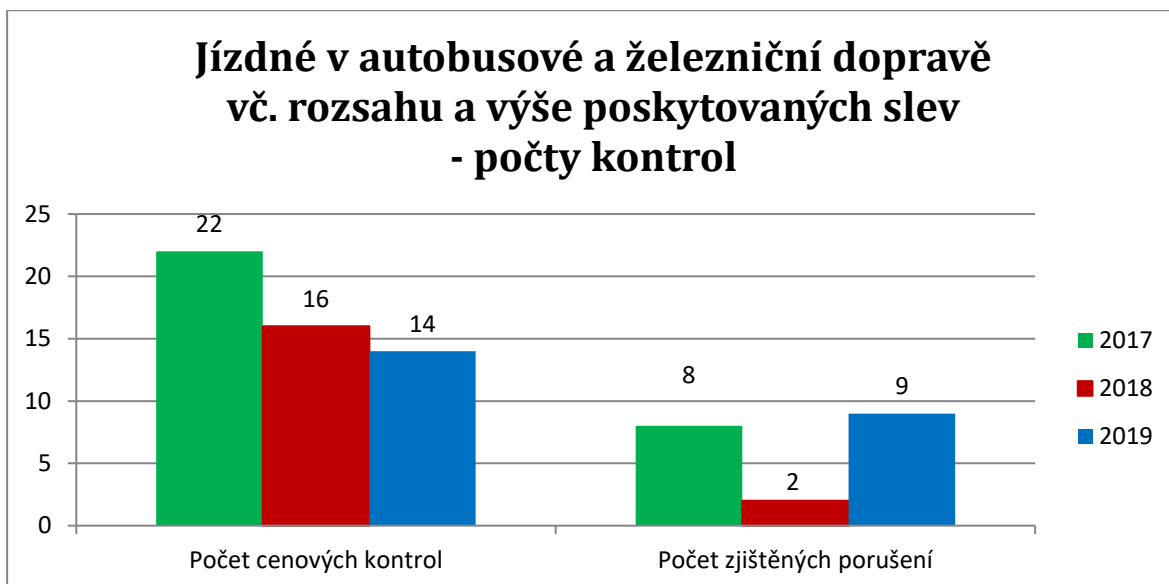
Kdo kontroluje?	Co se kontroluje?
Specializovaný finanční úřad	Ceny jízdného v autobusové a železniční dopravě provozované mimo MHD, vč. rozsahu a výše poskytovaných slev
krajské a obecní úřady	
Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	Ceny za užití železniční infrastruktury, za přidělení kapacity dráhy, za poskytnutí služeb prostřednictvím zařízení služeb, veřejně přístupných vleček a veřejné užití jinak veřejně nepřístupných vleček
Magistrát hl. města Prahy	Regulované ceny v osobní taxislužbě a označování vozidel osobní taxislužby cenami přepravy

5.1. Jízdné v autobusové a železniční dopravě vč. rozsahu a výše poskytovaných slev

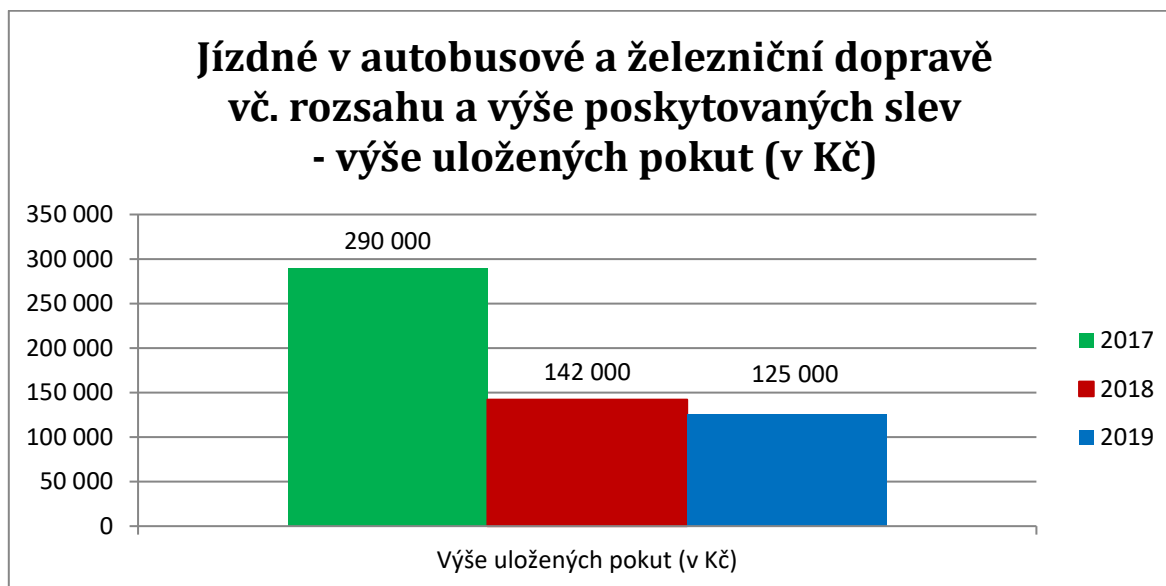
Kontrolu věcného usměrňování cen podle ustanovení § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách provádí SFÚ.

Předmětem kontroly je rovněž rozsah a výše slev poskytovaných ve veřejné autobusové a železniční dopravě.

Graf č. 14: Jízdné v autobusové a železniční dopravě – počet kontrol

Graf č. 15: Jízdné v autobusové a železniční dopravě – výše uložených pokut

V roce 2019 bylo provedeno celkem 14 cenových kontrol⁵. Počet cenových kontrol v porovnání s roky 2017 a 2018 má klesající trend z důvodu zaměření cenových kontrol na jiná odvětví (zdravotnictví, vodárenství a pohřebnictví) a realizaci převážné části osobní dopravy v rámci integrovaných dopravních služeb. Přes pokles počtu cenových kontrol byly v roce 2019 uloženy 3 pokuty oproti 2 pokutám v roce 2018. Jejich úhrnná výše činila 125 000 Kč, právní moci zatím nabylo rozhodnutí ukládající pokutu ve výši 85 000 Kč.

Počet opakovaných cenových kontrol klesl na 3, oproti 6 opakovaným kontrolám v roce 2018. Žádná cenová kontrola v roce 2019 nebyla provedena na základě podnětu.

Nalezená pochybení

- **Zahrnutí ekonomicky neoprávněných nákladů (penzijní připojištění, náklady na mezinárodní dopravu) do výpočtu koeficientu „k“ v autobusové dopravě**

5.2. Užití železniční infrastruktury

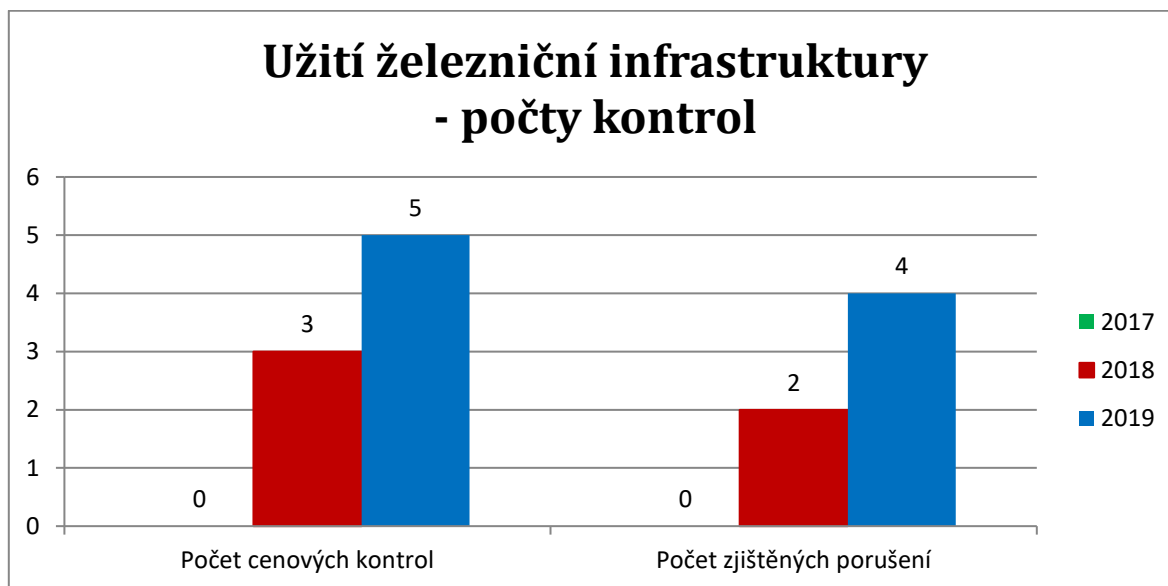
Kontrola je zaměřena na dodržování podmínek pro uplatňování věcně usměrňovaných cen užití železniční infrastruktury celostátních, regionálních a veřejně přístupných vleček a veřejně nepřístupných vleček a zařízení služeb ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách a vedení cenové evidence dle ustanovení § 11 zákona o cenách.

Cenovou kontrolu v této oblasti provádí ÚPDI.

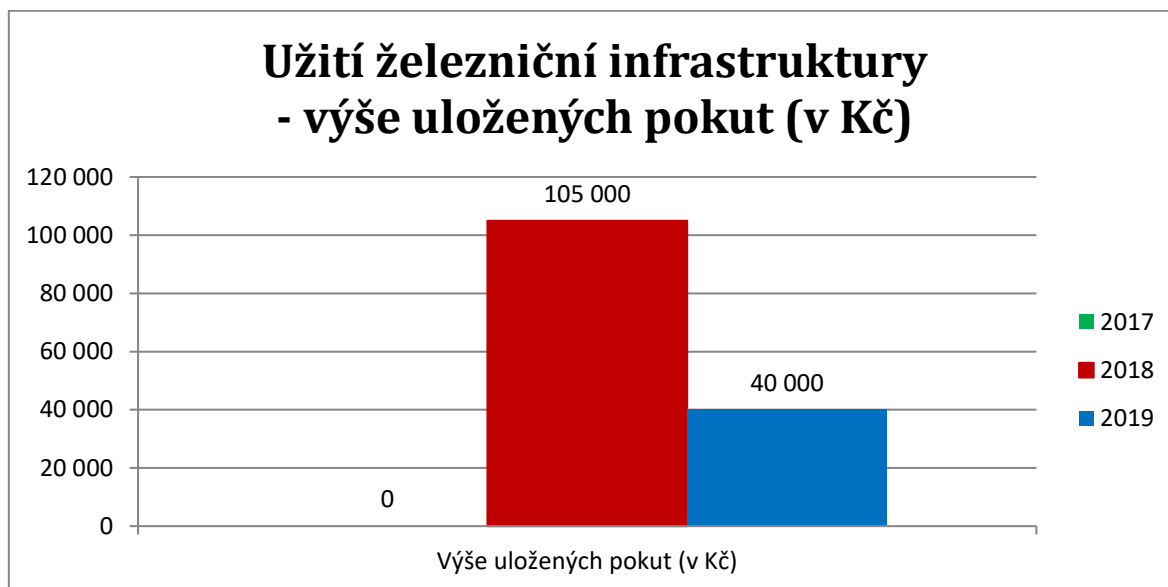
Cenové kontroly uskutečněné v roce 2019 byly provedeny na základě kontrolní iniciativy ÚPDI, která vycházela z interně stanoveného plánu kontrol na rok 2019.

⁵ Jedná se jak o kontroly, které byly zahájeny v roce 2019, tak i o pokračování kontrol z let 2017 a 2018

Graf č. 16: Užití železniční infrastruktury – počet kontrol

Graf č. 17: Užití železniční infrastruktury – výše uložených pokut

V roce 2019 byly zahájeny čtyři cenové kontroly, ve třech z nich bylo shledáno porušení cenových předpisů, přičemž v jednom případě bylo již vydáno pravomocné rozhodnutí o uložení správního trestu pokuty, která byla následně uhrazena. Jedna cenová kontrola přesáhla do roku 2020. Dále byla v roce 2019 dokončena jedna cenová kontrola, která byla zahájena v roce 2018. Na základě skutečností zjištěných touto cenovou kontrolou bylo v rámci řízení o přestupku vydáno zatím nepravomocné rozhodnutí o uložení správního trestu pokuty.

U dokončených cenových kontrol, tj. ve čtyřech případech, bylo zjištěno porušení cenových předpisů. Celkem byly uloženy 2 pokuty v hodnotě 25 000 Kč a 15 000 Kč. Opatření k nápravě nebyla přijata, ponecháno v rovině sankcí. Přehled o provedených

cenových kontrolách je pravidelně zveřejňován v Cenovém věstníku Ministerstva financí.

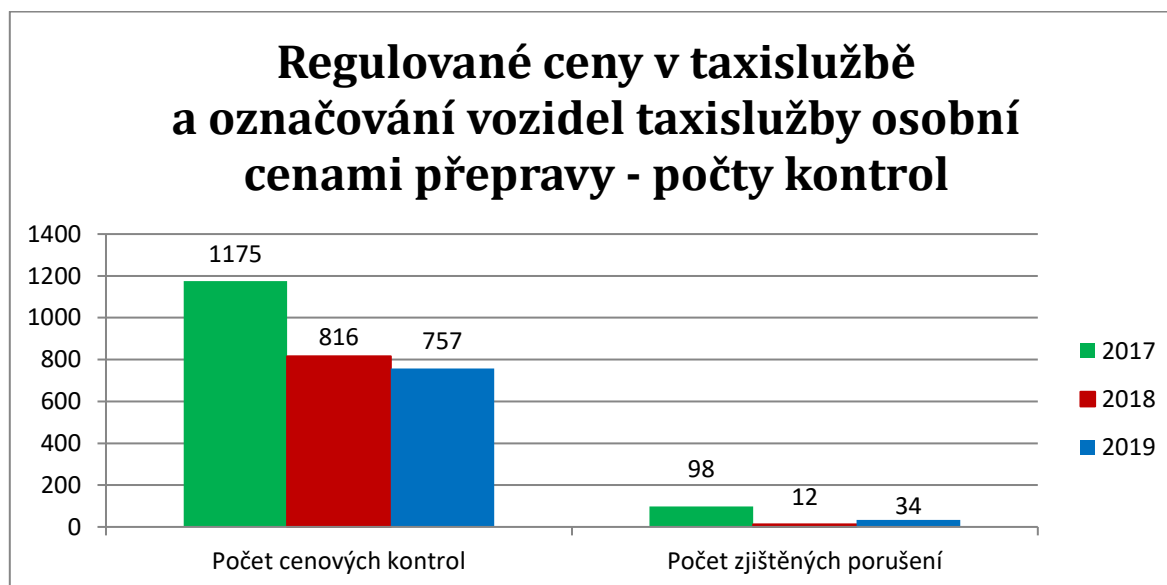
Nalezená pochybení

- Porušení závazného postupu při tvorbě ceny nebo při kalkulaci ceny
- Požadování cen, které nebyly podloženy kalkulací věcně usměrňovaných cen

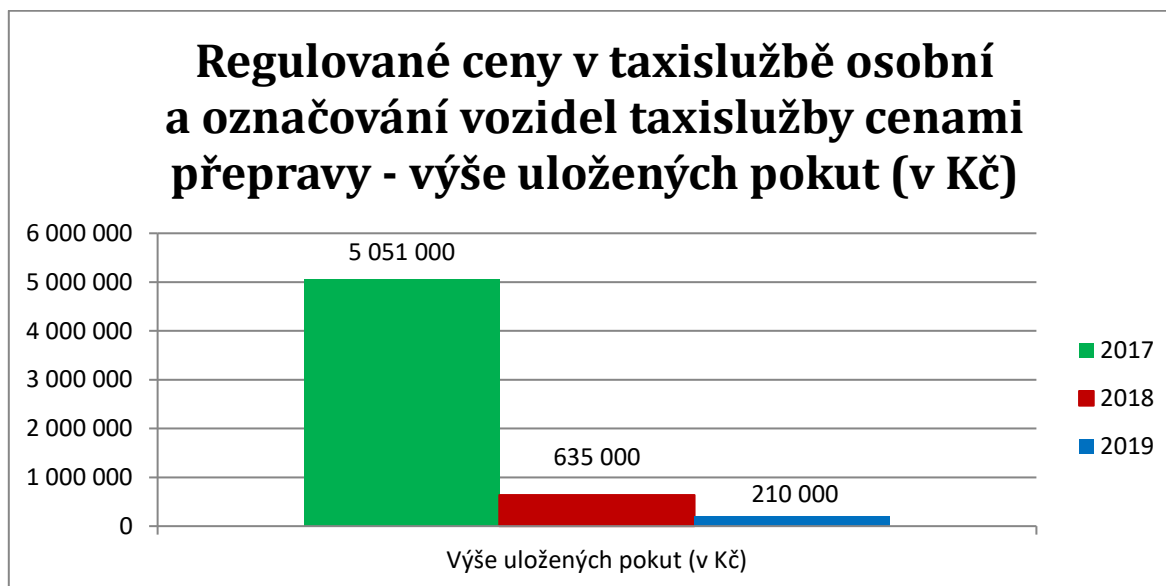
5.3. Regulované ceny v osobní taxislužbě a označování vozidel taxislužby cenami přepravy

Kontroly prováděné Magistrátem hl. m. Prahy, odborem dopravy jsou zaměřeny na kontroly cen v oboru osobní taxislužby, kde Magistrát hl. m. Prahy využil zákonného zmocnění a nařízením č. 20/2006 Sb. HMP, ve znění nařízení č. 7/2013 Sb. HMP, stanovil maximální ceny v taxislužbě. Kontroly se dále zaměřují na to, zda jsou vozidla taxislužby označena cenami přepravy tak, aby byl zákazník před vstupem do vozidla informován o ceně přepravy. Proti vydaným rozhodnutím o uložení pokut za porušení cenových předpisů provozovatelům taxislužby jsou podávána odvolání k Ministerstvu financí a v některých případech následně podávány žaloby ke správním soudům. Projednávání u soudů trvá i několik let. Nápravná opatření se při tomto druhu kontrol neukládají.

Graf č. 18: Regulované ceny v osobní taxislužbě – počet kontrol

Graf č. 19: Regulované ceny v osobní taxislužbě – výše uložených pokut

V roce 2019 provedl Magistrát hl. města Prahy celkem 757 kontrol zaměřených na dodržování úředně stanovených cen (dle nařízení č. 20/2006 Sb. MHMP, ve znění nařízení č. 7/2013 Sb. MHMP) a dodržování povinnosti označování vozidel taxislužby cenami přepravy. Počet kontrol od roku 2017 má klesající trend, ale mezi lety 2018 a 2019 se pokles značně zpomalil, stejně jako výše udělených pokut.

Nalezená pochybení

- **Překročení úředně stanovené maximální ceny**
- **Chybějící nebo nedostatečné označování vozidel osobní taxislužby cenami přepravy**

6. Poštovní služby

Kdo kontroluje?	Co se kontroluje?
Český telekomunikační úřad	Ceny poštovních služeb, vč. poštovních služeb do zahraničí
	Ceny za přístup k poštovní infrastruktuře

V oblasti poštovních služeb nebyla v roce 2019, stejně jako v letech 2017 a 2018, vedena žádná cenová kontrola.

ČTÚ provádí kontroly podle příslušných ustanovení (zejména § 113) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „ZEK“), s ohledem na příslušná ustanovení (zejména § 37) zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů, a především pak s ohledem na kontrolní řád. Protože tyto kontroly nejsou vedeny podle zákona o cenách, nelze hovořit o cenových kontrolách, byť do určité míry souvisejí s cenovou problematikou.

ČTÚ v oblasti poštovních služeb kontroluje dodržování povinnosti držitele poštovní licence, tj. České pošty, s.p., uplatňovat nákladově orientované ceny základních poštovních služeb a jejich cenovou dostupnost přinejmenším jedenkrát ročně a pokaždé, navrhuje-li držitel poštovní licence zvýšení cen základních služeb. V roce 2019 toto ověřování prováděl ČTÚ třikrát.

V sektoru elektronických komunikací ČTÚ průběžně ověřuje dodržování podmínek cenové regulace u služeb poskytovaných podniky s významnou tržní silou v návaznosti na výsledky analýz relevantních trhů, kterým byla cenová regulace uložena rozhodnutími o ceně v souladu s § 51 ZEK. V současné době je účinných 29 rozhodnutí o ceně, kterou mohou podniky s významnou tržní silou uplatňovat. Dále ČTÚ ověřuje plnění povinnosti stanovovat nákladově orientované ceny za přenesení čísla a upozornění na neplacení telefonního účtu. V návaznosti na závazky, které přebrali mobilní síťoví operátoři v aukci rádiových kmitočtů v roce 2014, ČTÚ ověřuje plnění těchto závazků, mimo jiné závazků stanovovat ceny velkoobchodních služeb tak, aby bylo stejně efektivnímu operátorovi (MVNO) zajištěno ziskové podnikání na podřazeném trhu nebo trzích.

7. Pohřebnictví

Kdo kontroluje?	Co se kontroluje?
Specializovaný finanční úřad	<p>Věcně usměrňované ceny zpopelnění zemřelého a ostatků v rakvi, uložení popele do pevně uzavíratelné urny s označením včetně ceny urny, pronájmu obřadních místností pro smuteční obřady, hřbitovních služeb poskytovaných na veřejném pohřebišti v souvislosti s pronájmem a užíváním hrobového místa (pokud není stanovena maximální cena nařízením kraje nebo obce), ceny sociálních pohřbů</p>
	<p>Maximální ceny zpopelnění zemřelého a ostatků v rakvi, uložení popele do pevně uzavíratelné urny s označením včetně ceny urny, pronájmu obřadních místností pro smuteční obřady, hřbitovních služeb poskytovaných na veřejném pohřebišti v souvislosti s pronájmem a užíváním hrobového místa a pohřebních služeb, pokud byly tyto ceny stanoveny nařízením kraje nebo obce</p>
	<p>Nájemné z pozemků pro hrobová místa</p>
krajské a obecní úřady	<p>Věcně usměrňované ceny zpopelnění zemřelého a ostatků v rakvi, uložení popele do pevně uzavíratelné urny s označením včetně ceny urny, pronájmu obřadních místností pro smuteční obřady, hřbitovních služeb poskytovaných na veřejném pohřebišti v souvislosti s pronájmem a užíváním hrobového místa (pokud není stanovena maximální cena nařízením kraje nebo obce), ceny sociálních pohřbů</p>
	<p>Maximální ceny zpopelnění zemřelého a ostatků v rakvi, uložení popele do pevně uzavíratelné urny s označením včetně ceny urny, pronájmu obřadních místností pro smuteční obřady, hřbitovních služeb poskytovaných na veřejném pohřebišti v souvislosti s pronájmem a užíváním hrobového místa a pohřebních služeb, pokud byly tyto ceny stanoveny nařízením kraje nebo obce</p>
	<p>Nájemné z pozemků pro hrobová místa</p>

V oblasti pohřebnictví mohou kraje a obce na svém území při splnění podmínek uvedených v ustanovení § 1 odst. 6 zákona o cenách stanovit maximální ceny u těchto služeb:

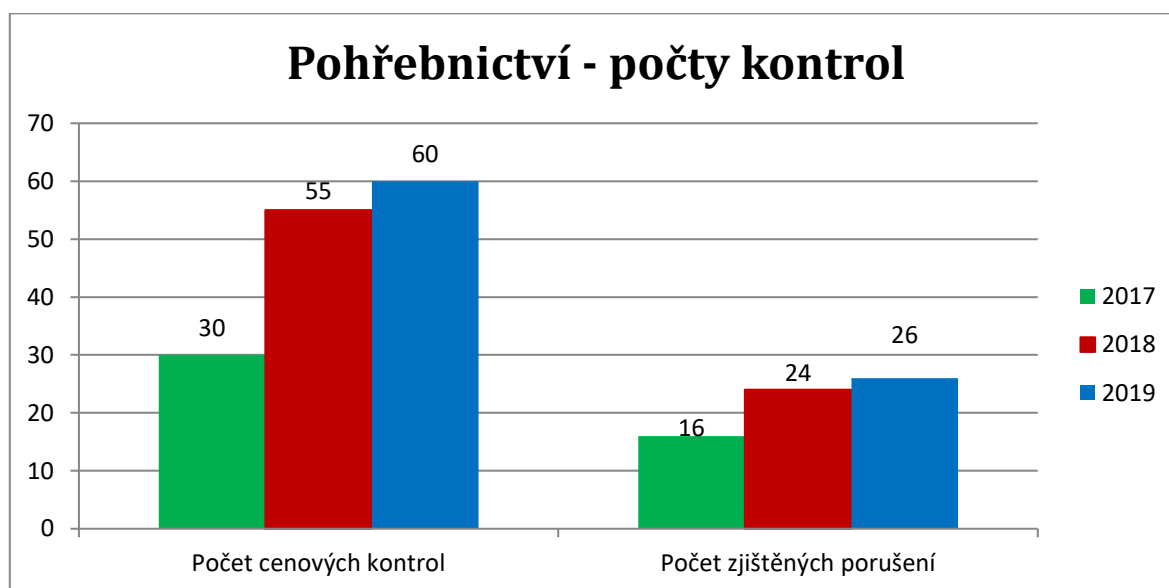
- a) zpopelnění zemřelého a ostatků v rakvi a uložení popele do pevně uzavíratelné urny s označením, včetně ceny urny,
- b) pronájmu obřadních místností pro smuteční obřady,
- c) služeb hřbitovních poskytovaných na veřejném pohřebišti v souvislosti s pronájmem a užíváním hrobového místa,
- d) pohřebních služeb.

V případě, kdy kraje nebo obce nestanoví svým nařízením maximální ceny u výše uvedených služeb, je (s výjimkou pohřebních služeb) uplatňováno věcné usměrňování cen podle ustanovení § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách.

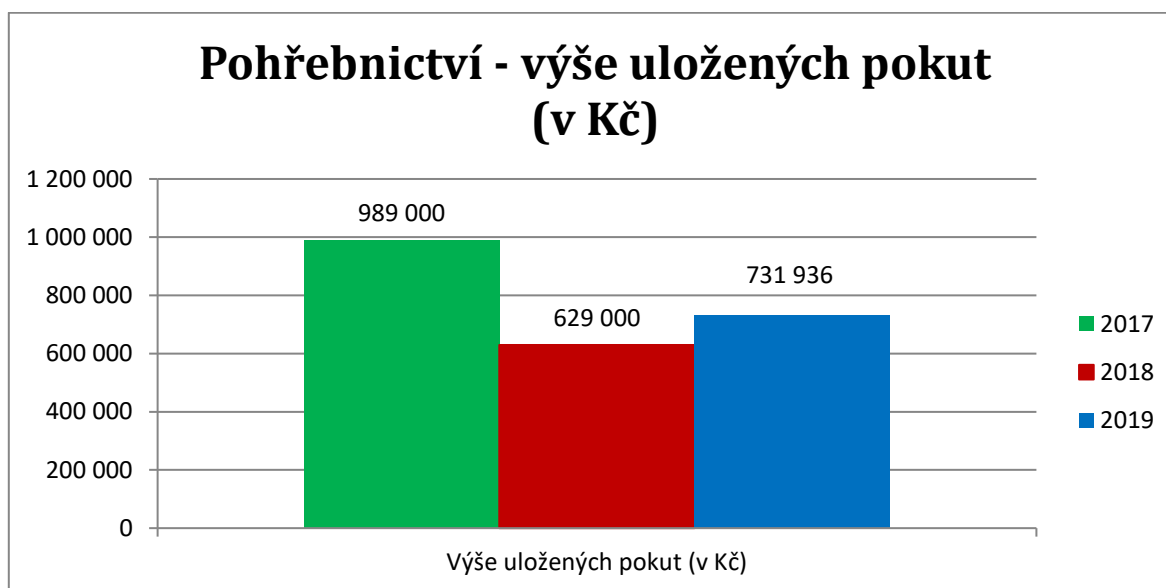
Úředně stanovenou maximální cenou podle ustanovení § 5 odst. 2 zákona o cenách jsou potom regulovány ceny pronájmů z pozemků pro hrobová místa.

Cenové kontroly v oblasti pohřebnictví v roce 2019 prováděl SFÚ a Magistrát města Olomouce, Městský úřad Jeseník a Městský úřad Turnov.

Graf č. 20: Pohřebnictví – počet kontrol

Graf č. 21: Pohřebnictví – výše uložených pokut

V roce 2019 provedl SFÚ v souladu s plánovaným zaměřením v oblasti pohřebnictví celkem 56 cenových kontrol⁶, z toho se ve 13 případech jednalo o opakované cenové kontroly. Zvýšení počtu provedených cenových kontrol oproti předcházejícím rokům se v tomto případě nepromítlo do zvýšení počtu zjištěných porušení cenových předpisů, neboť v roce 2019 bylo pravomocně uloženo 19 pokut oproti 23 pokutám v roce 2018. U úhrnné výše pokut došlo k mírnému růstu z 629 000 Kč v roce 2018 na 731 936 Kč v roce 2019. V oblasti pohřebnictví nebyly v roce 2019 realizovány žádné cenové kontroly na základě podaných podnětů.

Magistrát města Olomouce provedl v roce 2018 jednu cenovou kontrolu zaměřenou na dodržování Nařízení č. 3/2017 a č. 8/2019 o stanovení maximální ceny za služby krematoria, pronájem obřadní místnosti pro smuteční obřady a pohřební služby na území statutárního města Olomouce. Při této cenové kontrole nebylo zjištěno žádné porušení cenových předpisů.

Při cenových kontrolách prováděných Městským úřadem Jeseník a Městským úřadem Turnov rovněž nebyla zjištěna žádná porušení cenových předpisů.

Nalezená pochybení

- Nesestavení, a tedy i neuchování, kalkulací k cenám poskytovaných služeb po zákonem stanovenou dobu
- Zahrnutí ekonomicky neoprávněných nákladů nebo účetně nedoložených nákladů (energie, nájemné, náklady spojené s provozem osobního automobilu, náklady na jinou než regulovanou činnost) do kalkulace ceny poskytované služby

⁶ Jedná se jak o kontroly, které byly zahájeny v roce 2019, tak i o pokračování kontrol z let 2017 a 2018

8. Značení zboží a cenová evidence

Kdo kontroluje?	Co se kontroluje?
Specializovaný finanční úřad	Dodržení povinnosti prodávajících vést a po stanovenou dobu uchovávat evidenci o cenách zboží prodávaného spotřebiteli a informovat spotřebitele o ceně
krajské a obecní úřady	

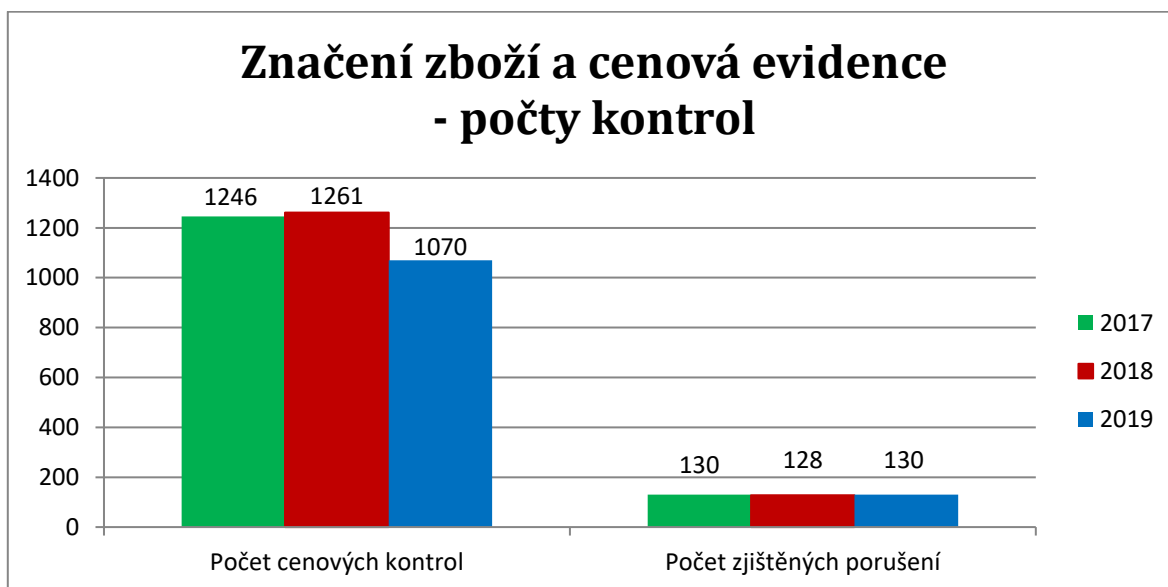
Předmětem cenových kontrol v této oblasti je dodržení povinností prodávajících:

- vést a po stanovenou dobu uchovávat evidenci o cenách zboží prodávaného spotřebiteli v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona o cenách a zejména
- informovat spotřebitele o ceně způsobem a v rozsahu daném ustanovením § 13 a § 13a zákona o cenách.

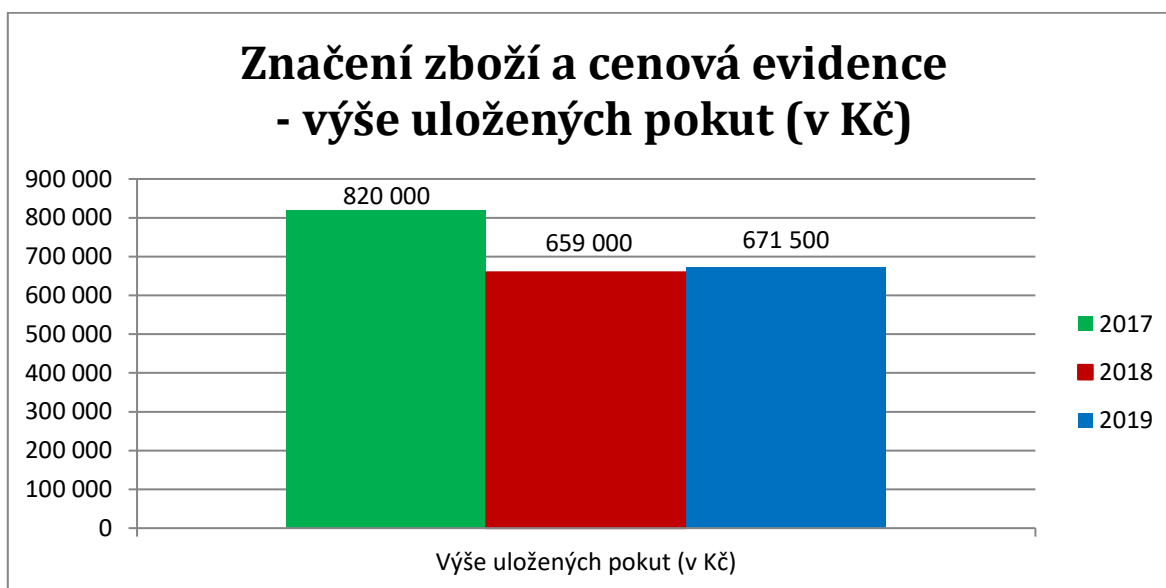
SFÚ provádí cenové kontroly dodržování ustanovení § 11 a § 13 zákona o cenách rovněž jako součást kontrol zaměřených na dodržování cenových předpisů při poskytování zboží nebo služeb regulovaných úředně stanovenou maximální cenou nebo věcným usměrňováním cen ve shora uvedených oblastech.

Pokud jde o cenové kontroly zaměřené výhradně na dodržování ustanovení § 13 a § 13a zákona o cenách, SFÚ je provádí zpravidla jen na podnět, neboť kontrolní činnost v této oblasti vykonávají rovněž v souladu s ustanovením § 4 odst. 2 a § 4a odst. 2 zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, krajské a obecní úřady. Obdobné kontroly kromě toho vykonávají orgány České obchodní inspekce a další orgány v rámci kompetencí daných zákonem č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

Graf č. 22: Značení zboží a cenová evidence – počet kontrol

Graf č. 23: Značení zboží a cenová evidence – výše uložených pokut

Pozornost orgánů, které prováděly cenovou kontrolu, byla soustředěna na dodržování povinností při vedení evidence a při označování zboží a služeb cenami pro konečné spotřebitele především v maloobchodních prodejnách a provozovnách. Vedení cenové evidence bylo prověřováno zpravidla i v rámci kontrol zaměřených na jiné oblasti cenových předpisů.

Nalezená pochybení

- Nevedení cenové evidence
- Neoznačení zboží cenou
- Nepromítnutí avizované procentní slevy do ceny, jíž je zboží označeno

9. Zneužití výhodnějšího hospodářského postavení

Kdo kontroluje?	Co se kontroluje?
Všechny cenové kontrolní orgány	Zneužití výhodnějšího hospodářského postavení

Výhodnější hospodářské postavení má prodávající nebo kupující, který sjednává na trhu ceny, aniž by při tom byl vystaven podstatné cenové soutěži. Cenovou kontrolou je ověřováno, zda prodávající nebo kupující, který takové postavení má, ho nezneužívá k získání nepřiměřeného majetkového prospěchu tím, že:

- a) prodá zboží za cenu zahrnující neoprávněné náklady nebo nepřiměřený zisk získaný na základě vyšší ceny prodeje oproti obvyklé ceně nebo
- b) nakoupí zboží za cenu výrazně nedosahující oprávněných nákladů nebo nižší, než je cena obvyklá.

Cenové kontroly při podezření ze zneužití výhodnějšího hospodářského postavení jsou zahajovány zpravidla na základě podnětu od dotčeného subjektu, jiného státního orgánu nebo Ministerstva financí.

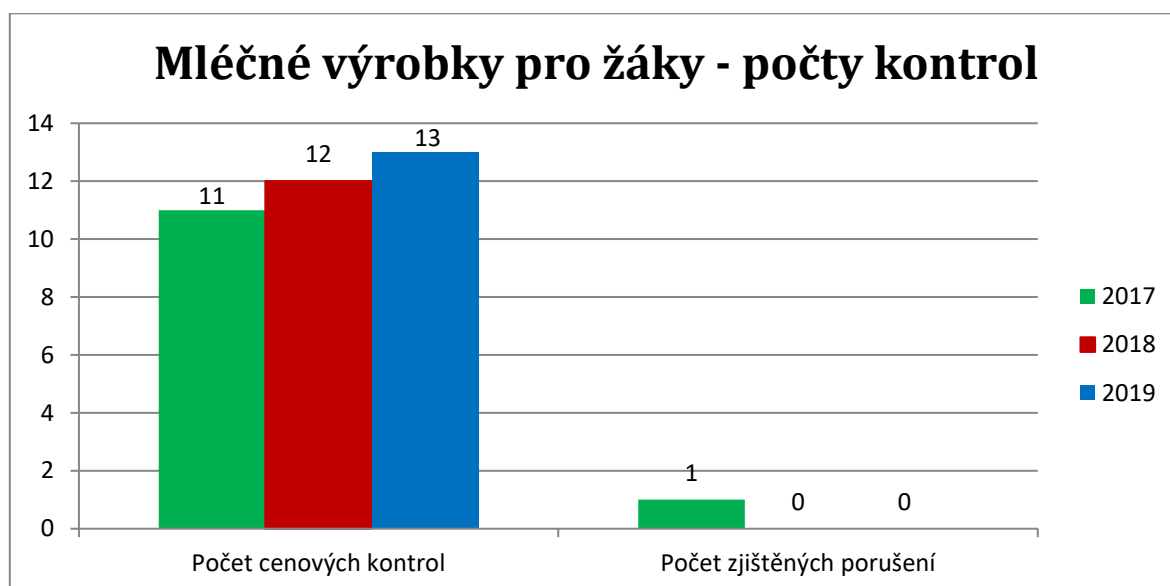
V roce 2019 provedl SFÚ na základě podaného podnětu ve spojení s kontrolou věcně usměrňovaných cen pro vodné a stočné jednu kontrolu cen dodávek pitné vody a odvádění vod odpadních v období, kdy tyto činnosti ještě nebyly kontrolovanou osobou provozovány v režimu veřejného vodovodu a kanalizace, bez zjištění porušení cenových předpisů.

10. Mléčné výrobky pro žáky

Kdo kontroluje?	Co se kontroluje?
Specializovaný finanční úřad	Dodržování maximálních cen mléčných výrobků v rámci projektu „Mléko do škol“

Předmětem cenových kontrol je dodržování maximálních cen mléčných výrobků, stanovených Ministerstvem financí, v souladu s § 2 odst. 1 písm. e) nařízení vlády č. 74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů, prodávaných dětem, které pravidelně navštěvují vzdělávací zařízení na úrovni základní školy spravované nebo uznávané příslušným orgánem České republiky, v rámci projektu „Mléko do škol“.

Graf č. 24: Mléčné výrobky pro žáky - počet kontrol

Graf č. 25: Mléčné výrobky pro žáky – výše uložených pokut

SFÚ provedl v roce 2019 celkem 13 cenových kontrol zaměřených na ceny mléčných výrobků pro žáky regulované úředně stanovenou maximální cenou. Jedná se o standardní dlouhodobě dodržovaný počet cenových kontrol (v roce 2017 jich bylo provedeno 11, v roce 2018 pak 12), jejichž účelem je ověřit dodržování pravidel cenové regulace, která zajišťuje, aby se poskytovaná podpora promítla v ceně, za kterou jsou výrobky v rámci projektu nabízeny.

Žádná z provedených cenových kontrol nebyla opakovaná nebo na podaný podnět a nebyla při nich zjištěna žádná porušení cenových předpisů.

Nenalezena žádná pochybení

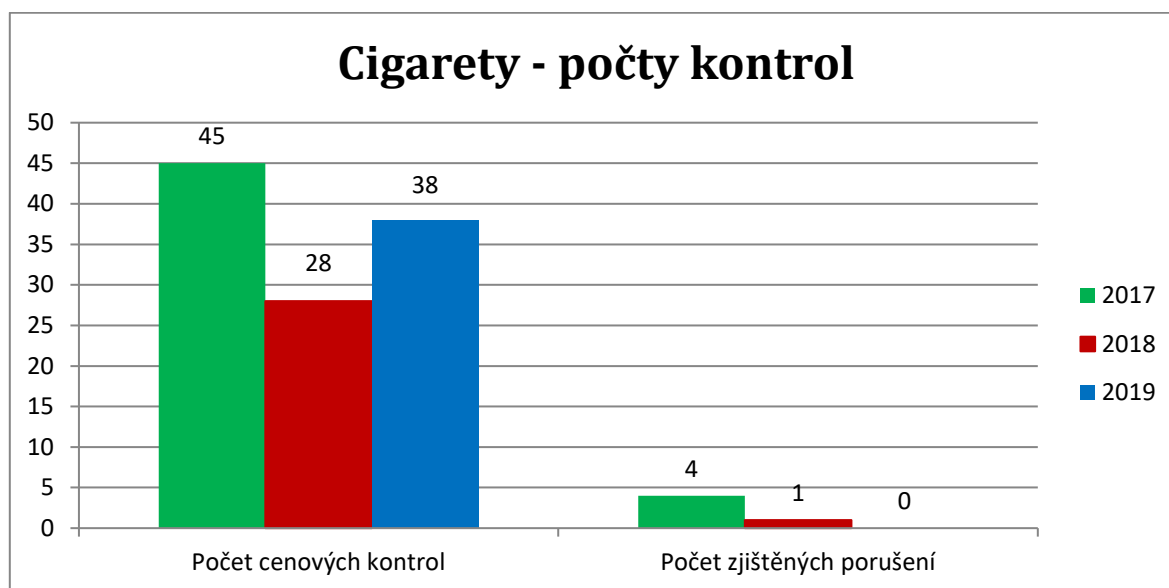
11. Cigarety

Kdo kontroluje?	Co se kontroluje?
Celní úřady	Pevné ceny cigaret

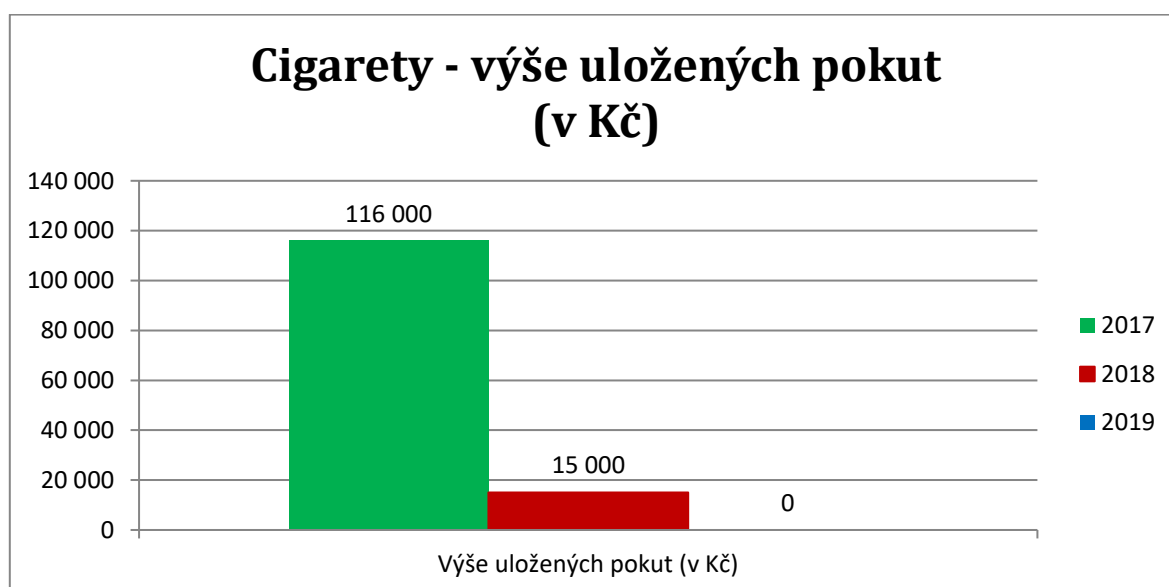
Cenovým orgánem, který reguluje a svým rozhodnutím stanovuje pevné ceny cigaret, je podle zákona č. 256/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, Celní úřad pro Středočeský kraj. Na tomto místě je nutné podotknout, že stanovování pevné ceny cigaret je pouze formální záležitostí, ale fakticky tuto cenu navrhuji daňové subjekty – výrobci (v širším slova smyslu) cigaret, přičemž Celní úřad pro Středočeský kraj tuto cenu v podstatě schválí (byť formálně se jedná o rozhodnutí), aniž by do cenotvorby zasahoval. Jedinou podmínkou tak podle zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, (dále též jen „zákon o SpD“) zůstává, že pro cigarety se stejným (myšleno naprosto totožným) obchodním názvem a o stejném počtu kusů v jednotkovém balení musí být stanovena stejná cena pro konečného spotřebitele.

Dalším specifickým dodržování úředně stanovených pevných cen cigaret je skutečnost, že cena vyhlášená v Cenovém věstníku Ministerstva financí není rozhodující pouze pro prodejce cigaret, ale je závazná již pro výrobce (v širším slova smyslu) cigaret, kteří musí uvádět do volného daňového oběhu cigarety s tabákovou nálepkou, jejíž náležitostí je cena pro konečného spotřebitele, a tato musí odpovídat právě ceně uvedené v Cenovém věstníku Ministerstva financí. Cena uvedená na tabákové nálepce je závazná pro prodejce. Nezřídka se tak může stát, že se na jedné maloobchodní prodejně vyskytnou cigarety se stejným obchodním názvem a o stejném počtu kusů v jednotkovém balení, ale prodávány za jinou cenu, neboť byly vyrobeny a dodány v období platnosti jiné ceny, přičemž je stanoveno určité období, do kdy lze výrobky označené starou cenou doprodávat. Dalším specifickým je existence více procesněprávních, resp. hmotněprávních předpisů, podle kterých mohou celní úřady při kontrole postupovat, resp. případné přestupky trestat. Kromě zákona o cenách je obdobná skutková podstata přestupku v podobě nedodržení úředně stanovené ceny (konkretizovaná na cigarety) uvedena i v zákoně o SpD, přičemž se procesně postupuje namísto kontrolního řádu podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. Tato situace se nepříznivě odráží ve výběru správného postupu v oblasti kontroly dodržování pevných cen cigaret ze strany celních úřadů. Jelikož jsou kontroly dodržování pevných cen zpravidla součástí jiných kontrol (např. kontroly značení tabákových výrobků, kontroly značení lihu, kontroly zdanění), jsou ve větší míře uplatňovány daňové předpisy, a proto tyto kontroly (resp. místní šetření podle daňového řádu), nejsou ve smyslu cenových předpisů cenovými kontrolami.

Graf č. 26: Dodržování pevných cen u cigaret – počet kontrol

Graf č. 27: Dodržování pevných cen u cigaret – výše uložených pokut

V roce 2019 proběhlo ze strany celních úřadů celkem 38 kontrol cenových předpisů podle zákona o cenách, přičemž nebylo ze strany celních úřadů zjištěno žádné porušení cenových předpisů. V roce 2018 došlo k jednomu zjištěnému porušení, z čehož vyplývá, že k těmto porušením nedochází ve značné míře, a proto důvod změny oproti předchozímu období je přičítán spíše faktoru náhody.

Žádná z kontrol v roce 2019 nebyla provedena na základě stížnosti nebo podnětu např. spotřebitelů cigaret.

12. Mimořádná cenová šetření

12.1. Trh s čerstvými vejci

SFÚ na základě usnesení Podvýboru pro potravinářství, veterinární činnost a živočišnou výrobu Zemědělského výboru PSP a podnětů Agrární komory ČR v roce 2019 dokončil cenové šetření podle § 12 zákona o cenách, jehož předmětem bylo zjišťování, zda ve sledovaném období nedocházelo ke zneužití výhodnějšího hospodářského postavení na straně kupujících uplatňováním podnákladových cen při nákupu čerstvých slepičích vajec.

Vyhodnocením podkladů získaných z veřejně dostupných zdrojů a od osob zúčastněných na trhu s tímto zbožím nevzniklo podezření na porušování cenových předpisů, a tedy ani důvod pro provedení kontroly u konkrétního subjektu.

12.2. Výše cen nájmu v ordinacích praktických lékařů

Ministerstvo financí v návaznosti na požadavek Svazu měst a obcí České republiky zahájilo v roce 2018 šetření, které bylo zaměřeno na získání informací o výši cen účtovaných za pronájem ordinací praktických lékařů. Údaje byly získávány pro potřeby vyhodnocování vývoje cen.

Šetření, které probíhalo následně i v roce 2019, bylo zaměřeno pouze na získání informací o pronajímaných nebytových prostorách, které jsou využívány k provozování praxe praktickými lékaři. Vyžadované údaje byly sumarizovány do tabulek dle typů pronajímaných objektů, tj. objektů ve vlastnictví obcí, soukromém vlastnictví pronajímatele, přičemž bylo zohledňováno i vlastnictví pronajímaného objektu jiným zdravotnickým zařízením (poliklinika, nemocnice apod.).

Z cenového šetření vyplynulo, že výše cen nájmu ordinací praktických lékařů koresponduje s nabídkou a poptávkou po ordinacích v dané lokalitě. Nájemné ve velkých a větších městech je vyšší, lékaři zde mají více pacientů, proto je také poptávka po ordinacích ve větších městech vyšší a s ní i ceny. V malých obcích obec lékaře podporuje a dává jim lepší cenové podmínky, aby lékař do obce dojížděl, proto je nájemné nízké, v některých případech i symbolické. Výše nájemného u ordinací praktických lékařů je utvářena trhem.

Z dosavadního šetření vyplynulo, že v místech, kde je málo lékařů, jsou jim zejména ze strany obcí dávány výhodnější podmínky. Není ani výjimkou, že někteří lékaři mají ordinaci ve velkém městě a dojíždějí dvakrát týdně do vesnice, kde platí minimální nájemné obci, která takto zajistí svým občanům ordinaci praktického lékaře v místě.

12.3. Výše cen nájmu z pozemků veřejné infrastruktury

Ministerstvo financí dále provádělo pro účely vyhodnocení účinnosti regulace v roce 2019 šetření týkající se výše cen nájmu z pozemků veřejné infrastruktury, na kterých není provozována podnikatelská činnost. Údaje byly získávány pro potřeby vyhodnocování vývoje cen a získání informací o zdrojích financování pronájmů tohoto typu pozemků.

Vyžadované údaje byly sumarizovány do tabulek dle typů lokalit a dle zdroje financování subjektů (nájemců) a typu občanské vybavenosti, ke kterému slouží budovy na pronajatých pozemcích veřejné infrastruktury (nemocnice, školy, sociální domy apod.).

Výsledkem šetření bylo, že u těchto typů zařízení (zdravotnická zařízení, školství, sociální domy) se regulace převážně nevyužívá z důvodu svěřením majetku těmto zařízením do správy.

V Praze dne 20. dubna 2020

Předseda vlády: